DRAUGAS
The Lithuanian Daily Friend
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN CATHOLIC PRESS SOCIETY
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Telephone Canal 8010—8011
The most influential Lithuanian Daily in America

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

...“and that government of the people, by the people, for the people, shall not perish from the earth.”
—Abraham Lincoln

No. 37 | Price 3c | Chicago, Illinois, Šeštadienis, Vasario (February) 13 d., 1943 m. | Kaina 3c | Vol. XXVII

3 JAPONŲ KARO LAIVAI NUSKANDINTA

SIDABRINIS JUBILIEJUS — DIDIEJI DARBO, KOVOS METAI

Lietuvos nepriklausomybės nutarimo paskelbimo 25 metų sukakties proga

Igaliotas Ministras p. Žadeikis vardu laikinai pavergtos, bet nuolat besipriešinančios Nacių okupacijai Lietuvos, sveikina ir ačiuoja visiems Lietuvos čionykštiems draugams ir savo tautiečiams už moralinę paramą. Giminingos Amerikos geros valios rezervas tegu neišsenka!

Tasai 16 vasario 1918 m. Nutarimas numatė demokratinį Lietuvos susitvarkymą.

Tasai Nutarimas padarytas visų tuolaikinių Lietuvos politiškų srovių vienybėje.

Tas paskelbimas įvykdytas Gedimino sostinėje ir lietuvių tautos atgimimo centre Vilniuje.

Šaukia į vienybę

Tas aktas kaip tas Laisvės Varpas taip garsiai skamba, kad kurčiai gali girdėti: Lietuviai vienybėn, to reikalauja Tėvynės išlaisvinimas, to reikalauja nepriklausomybės atsteigimas!

[illegible] pagerbkime vardus tu 20 patrijotų kurie nepaisydami tuolaikinių Lietuvos okupantų bausmės ryžosi paskelbti pasauliui lietuvių tautos valią nusikratyti nuo svetimųjų jungo ir gyventi nepriklausomai kaip tikriems savo krašto šeimininkams pridera.

Atsižvelgkime į pavergtųjų brolių vargus

Šia proga atsiminkime mūsų tautiečių vargus Nacių pavergtoje Lietuvoje; atsiminkime tūkstančius mūsų tremtinių kaip tolimame Sibire, taip vokiečių prievartos darbuose. Atsimindami pasižadėkime jų neužmiršti.

Pagerbkime tautos vadus ir karžygius

Pagerbkime, šviesią atmintį mirusių Lietuvos atgimimo pranašų, laisvos valstybės statytojų, jos laisvės gynėjų kareivių.

Nepaisant dviejų audrų, žiauriausiai palietusių mūsų tautą ir suardžiusių mūsų Respubliką, Lietuva visgi tebėra gyva ir laukia išsilaisvinimo dienos.

Lietuvių tautos viltys

Dabartinė Lietuvos padėtis nesiskiria nuo kitų Europos pavergtųjų valstybių: padėtis yra traginga, betgi nėra beviltiška, nes tautos pasiryžimas aukotis dėl laisvės yra neabejotinas ir yra darbais įrodytas.

Tas pasiryžimas yra sutvirtintas dar ta galinga viltimi, kuri Lietuvą pasiekė iš vakarų: tai Lietuvos okupacijos nepripažinimas per didžiąsias valstybes ir Atlanto Deklaracija, kuri žada grąžinti laisvę toms valstybėms, kurioms ji buvo prievarta išplėšta, kaip Lietuvos atsitikime 1940 ir 1941 metais.

Visos jėgos Amerikos pergalei

Būdami dėkingi Amerikai už taip didelę moraline paramą, mes turime taipgi parodyti, kad esame verti tokio kilnaus mosto. Todėl: lietuviai **visais būdais remia** Amerikos tautos pastangas laimėti tautų išlaisvinimo karą ir garbingą taiką Atlantic Charter pagrindais, — lietuviai pažabodami partinį egoizmą sudaro vieną visuomeninių pajėgų rezervą ne tarpusaviai kovai už po karo būsimus dalykus, bet **šiandieniniems darbams** dirbti, darbams, kurie yra susiėję su bendromis karo pastangomis, su šalpos dalykais, su anti-lietuviška propaganda ir su gilesniu grynai lietuviškų studijų (research) darbais.

Darbo ir kovos metai

Tegu šie Sidabrinio Jubiliejaus metai būna broliškos nuotaikos, tarpusavio pasitikėjimo, įtempto darbo ir praktiškos vienybės metai. To reikalauja Amerikos uždaviniai, to reikalauja Lietuvos kančios.

Washington, D. C.
1943 m. vasario 10 d.

JAPONAI BUVO SUNAIKINTI

("Draugas" Acme telephoto)

Du amerikiečiai kareiviai šauna į japonų apkasą prieš įžengiant apžiūrėti Bunos sekciją, Naujoje Gvinėjoje. Japonų karo štabas skelbia, kad jų kariuomenė pasitraukė, bet gen. MacArthur pasakė, kad japonai buvo sunaikinti.

Mažiausia 4-riems kitiems pataikyta; prieš laivus atliktos dvi atakos

Tas įvyko vasario pirmomis dienomis japonams apleidžiant Guadalcanal

WASHINGTON, vas. 12 — Laivyno departamentas paskelbė, kad U. S. bombonešiai ir torpediniai lėktuvai pirmąją vasario savaitę Solomons, Pacifike, tris japonų naikintuvus nuskandino ir mažiausia keturis sugadino per įvykusias dvi atakas.

Pirmoji ataka įvyko arti New Georgia salos, o antroji — ties Guadalcanal.

Arti New Georgia U. S bombonešiai vasario 4 d. užtiko 20 japonų naikintuvų flotilę, plaukiančią Guadalcanal salos krypsniu. Japonų laivus saugojo jų koviniai lėktuvai zero.

U. S. lakūnai užatakavo priešo laivus. Vienas japonų laivas nuskandintas ir trys sugadinti. 17 zero numušta. Amerikiečiai prarado 10 lėktuvų.

Išlikę sveiki japonų naikintuvai nuplaukė Guadalcanal salos link. Atėjo naktis ir nebuvo įmanoma juos susekti. Spėjama, kad nakties laiku tie laivai saviesiems Guadalcanal saloje pristatė maisto ir karo medžiagos ir iš salos evakuavo apie 1,000 vyrų — karininkų ir technikų.

Tik rytojaus dieną anksti U. S. bombonešiai ir torpediniai lėktuvai susekė japonų laivus ties Guadalcanal bedirbančius.

Ten įvyko antroji prieš japonus ataka. Du japonų naikintuvai nuskandinta ir keli kiti sugadinta. Šiose atakose dalyvavo ir U. S. torpediniai laivai, kurių trys nuskendo.

Sąjungininkų jėgų Š. Afrikoj vado gen. Eisenhower štabas sudarytas

Štaban įeina žymiausieji britų, amerikiečių ir prancūzų generolai

SĄJUNG. ŠTABAS Š. Afrikoj, vas 12. — Amerikos gen. D. D. Eisenhower, vyriausias sąjunginių karo jėgų vadas Šiaurinėj Afrikoj, turėjo pasitarimus su britų štabo karininkais iš Artimųjų Rytų ir sudarė sąjungininkų galingųjų karo jėgų vieningą vadovybę ofensyvai, kad ašį ištrenkti iš Tunisijos.

Gen. Eisenhowerio štaban įeina žymiausieji britų, Amerikos ir prancūzų generolai, kurie vienur ir kitur kovomis jau užgrūdenti, žino savo pareigas ir pasižymėję.

Vyriausiojo vado gen. Eisenhower pavaduotojas yra gen. Harold Alexander, iki šioliai buvęs britų armijų vyriausias vadas Artimuosiuose Rytuose (Artimuosius Rytus britai vadina Viduriniais Rytais). Gen. Alexander direktuos visoms sausžemio operacijoms.

Oro maršalas Arthur Tedder, britų oro jėgų Viduržemio srity vyriausias vadas, direktuos visoms sąjunginėms oro jėgoms.

Sąjungininkų laivynų vyriausias vadas bus britų admirolas Andrew Browne Cuningham.

Minėti vadai yra atsakingi vyriausiajam vadui gen. Eisenhower. Bet jų vadovybėje yra dar kiti britų, amerikiečių ir prancūzų generolai.

Šios visos išsišakojusios vadovybės pagrindas yra solidarumas — vieningas veikimas prieš bendrąjį priešą, kurs, nustatytu planu, turi būti suklupdytas ir bus nugalėtas.

Naujam vyriausiam vadui gen. Eisenhower visi jo štabo nariai palinkėjo pasisekimų ir pasižadėjo visomis galimomis priemonėmis bendromis jėgomis ištrenkti ašį iš Tunisijos.

WASHINGTON, vas. 12. — Senatas be mažiausio delsimo patvirtino leit. gen. Eisenhower pilno generolo rangą, taip kaip prezidento buvo pasiūlyta.

Japonai išblaškyti iš Wau srities

SĄJUNG. ŠTABAS Australijoje, vas. 12. — Gen. MacArthur šiandien išleistu komunikatu pranešama, kad Wau srityje, N. Gvinejoj, japonai ne tik išblaškyti, bet dar daugiau kaip vienas tūkstantis jų nukauta.

U. S. didieji bombonešiai atakuoja japonų bazes. Daugiausia tenka Rabaul bazei, kurią siekiama visiškai išgriauti.

WASHINGTON. — Karo gamybos boardo pirmininkas Nelson praneša, kad artimoj ateity gal ir drabužiai bus racinuojami.

Rusai perkirto Charkovo geležinkelį

LONDONAS, vas. 12. — Žiniomis iš Maskvos, rusų armijos Charkovo fronte daro pažangą. Jau perkirto svarbiausią geležinkelio liniją, kuri jungia Charkovą su Krymu. Tas atlikta atsiėmus geležinkelio mazgą Lozovaja.

Kiek žinoma, vokiečiai Charkove daug įsistiprinę. Nepaisant to, rusai be atlaidos visomis pusėmis veržiasi vokiečius blaškydami. Jei bus susidurta su atkakliu vokiečių priešinimosi, rusai pasiryžę Charkovą apsupti.

Po karo jaunuoliai bus mankštomi

WASHINGTON, vas. 12. — Kongrese iškelti du biliai, kad po karo visi sulaukę 18 m. amž. jaunuoliai turi būti pašaukiami privalomajai vienerių metų karinei mankštai.

Paštu siuntė nužudytą kūdikį

Vakar Chicagos pašte bendrame siuntinių skyriuje, Van Buren ir Canal str., buvo rastas nužudytas kūdikis pakiete, kuris buvo atsiųstas iš Bostono.

Pašto inspektorius Wetmore pareiškė, kad tai pirmas toks įvykis Chicagos pašto istorijoje.

Tiesiog sunku įsivaizduoti prie kokių žiaurumų žmonės prieina.

MONTREALIS. — Newfoundlande nukrito bombonešis Liberator. 18 asmenų žuvo.

Maskva praneša, kad po karo niekas nesikištų į Pabaltijo klausimą

WASHINGTON, vas. 12. — Čia oficialiuose ir diplomatiniuose sluoksniuose sukelta daug susidomėjimo iš Maskvos pranešimu. Sovietų vyriausybė pareiškia, kad po karo pasaulis neturės kištis į Besarabijos ir Pabaltijo valstybių klausimus. Girdi, 1940 metais Sov. Rusija tuos kraštus atgavusi ir jie turi pasilikti Sovietų dalimis.

Minėtus kraštus Sovietai okupavo, kai Hitleris niokojo Olandiją, Belgiją ir Prancūziją ir grėsė Britanijai.

1941 metais Hitleris staiga nusisuko prieš Sovietus ir iš jų atėmė ne tik Besarabiją ir Pabaltijo valstybes, bet dar tolokai įsiveržė Rusijon.

Dabar vokiečiai iš Rusijos išmušami. Galimas daiktas, kad artimoj ateity vokiečių armijos susimes bėgti iš Rusijos plotų ir tuo būdu evakuos Besarabiją ir Pabaltijo respublikas — Estoniją, Latviją ir Lietuvą.

Tad Maskva ir sako, kad šie kraštai ir vėl turi tekti Sovietams.

Šiuo klausimu vasario 8 d. rašė Pravda — Rusijos komunistų partijos organas. Sovietų ambasada Washingtone leidžia anglišką informacijų biuletinį, kuriame dabar ir perspaudinta iš Pravdos tas rašinys.

Įdomus Maskvos nusistatymas. Tas ir sukelia visuose sluoksniuose daug didelės nuostabos.

Rytoj mes pareikšime savo nusistatymą

Mes, lietuviai, Amerikos piliečiai, kurie visais savo galimumais remiame savo krašto karo pastangas, pilniausiai tikėdami pergalei ir Atlanto Čarterio dėsniams, garantuojantiems kaip visoms tautoms taip ir Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę. **Rytoj visi suvažiuosime 2 val. po pietų į Orchestra Hall, Chicagoje, kad pareikšti vieningą, stiprų ir nepakeičiamą lietuvių tautos nusistatymą už laisvos, nepriklausomos ir demokratiškos Lietuvos Respublikos atstatymą!**

Rytoj bažnyčiose rinkliava

Rytoj, vasario 14 dieną, Chicagoje visose lietuvių parapijų bažnyčiose bus rinkliava Lietuvai nuo karo nukentėjusiai šelpti.

U. S. lakūnai atakuoja Kiska

WASHINGTON, vas. 12. — U. S. bombonešiai, kovinių lėktuvų lydimi, vasario 10 d. atakavo japonus Kiska saloje, Aleutians.

Be to, tą pat dieną lakūnai atakavo japonų bazę Munda, Solomons, pranešta komunikatu.

Be kitko pažymima, kad Guadalcanal saloje, Solomons, jau niekur nesusiduriama su organizuotu japonų priešinimosi.

INDIANAPOLIS. — W. Willkie spėja, kad iki karas bus laimėtas gal šalies skolos padės iki 300 bilijonų dol.

SKAITYKITE "DRAUGĄ"

KAS GIRDĖT WAUKEGANE

Minės Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį

Šios kolonijos ir apylinkės lietuviai Lietuvos 25 metų Nepriklausomybės sukaktį minės vasario 27 d., Lietuvių Auditorijoj. Taip buvo galutinai nutarta praeitą antradienį susirinkusių įvairių draugijų atstovų. Egzekutyvę valdybą išrinko iš sekančių: pirmininkas Vladas Skyrius, vice pirm. Feliksas Sedaravičia, iždininkas Juozapas Mačiulis, raštininkas G. P. Bukantis. Nutarta ruošti įvairią programą ir pakviesti garsius kalbėtojus. Plačiau bus pranešta vėliau.

Išleistuvių vakaras

Raimundui Bujanauskui, sūnui Prano ir Marcelės Bujanauskų, vietos veikėjų, išvykstant į kariuomenę, buvo surengtas išleistuvių vakaras vasario 9 d. Bujanausku name, 1010 Tenth St. Susirinkę artimi draugai ir pažįstami užkandžiaudami, reiškė jaunam kareiviui laimin-

grįžti. Įteikta dovanų, reikalingų karo tarnyboj.

Iš klūbo susirinkimo

Amerikos Lietuvių Politikos klūbas laikytam metiniam susirinkime, vasario 7 d., Lietuvių Auditorijoj, valdybon 1943 metams išrinko: pirmininku F. Sedaravičą, vice pirm. K. Pečiulį, raštininku G. P. Bukantį, iždininku Kaz. Navardauską, finansų rašt. J. Petrušką, iždo globėju M. Valentukonį, maršalka J. Kuzinską ir J. Visockį.

Nutarta susirinkimus laikyti kas pirmą sekmadienį kiekvieno mėnesio 3 val. po pietų. Vienbalsiai tapo indorsuotas A. J. Sutkus į aldermanus 1 Wardo.

Nutarta po Velykų surengti vakarą su gera programa.

Sunkiai serga

Marijona Mačiulienė, žmona Benedikto Mačiulio, seno vietos darbuotojo. Guli Šv. Teresės ligoninėj. Linkim greit pasveikti.

Enrikas

Iš Šv. Petro parapijos sodaliečių veikimo

Kenosha, Wis. — Sodalietės prie šv. Komunijos "in corpore" ėjo praeitą sekmadienį. Po šv. Mišių turėjo susirinkimą ir pusryčius.

Kun. F. Skrodenis, MIC., taipgi dalyvavo susirinkime. Nutarta padaryti rinkliavą fondui, iš kurio bus įsteigtos "Service Flag" bažnyčioj ir "Honor Roll" salėje. Nes ir iš šios parapijos daug yra išėjusių į karo tarnybą.

Naujomis narėmis įsirašė Stella Waitkus ir Irene Albafonte.

Pusryčius kitą mėnesį pagamins Helen Dešris ir Bertha Lauraitis.

"Sodality Paper" kitą mėnesį suredaguos Bernice Čepukėnas ir Ann Ališauskas.

Ann Mastauskas ir Bernice Čepukėnas išrinktos gauti laikraštėliui skelbimų.

Sodalietė

Lietuva Nepriklausomybės dienose švietimo srityje pasiekė nepaprastą pažangą

Lietuviams užkirstas kelias į aukštesnį mokslą rusų valdymo metais. Lietuviai steigia savas mokyklas. Lietuviška mokykla Nepriklausomybės dienose.

Galima sakyti, kad savos lietuviškos mokyklos ligi atgaunant nepriklausomybę beveik neturėjome. Senoj Lietuvos ir Lenkijos Respublikoje mūsų mokykla nebuvo sava šios dienos to žodžio prasme. Ji buvo išimtinai skiriama bajorų ir miestelėnų vaikams, kitaip tariant tiems sluoksniams, kurie buvo gerokai pasidavę lenkiškumo įtakai. Reikia nepamiršti, kad septynioliktojo ir aštuonioliktojo amžiaus bajorų daugumai, atrodo, luominiai interesai buvo svarbesni už tautinius ir valstybinius. Mokykla didele dalimi buvo prisitaikiusi tiems interesams tarnauti. Ir pati mokyklos dėstomoji kalba buvo ne lietuvių: lotynų ir lenkų.

Aštuonioliktame amžiuje lietuvių tauta gyveno puolimo laikotarpį ir pagaliau 1795 metais visai prarado nepriklausomybę.

MOKYKLOS BUVO RUSINAMOS

Pirmaisiais rusų valdymo dešimtmečiais mokykla toliau tebelenkėjo. Tik po 1831 metų sukilimo rusai smarkiai subruzdo kovoti su lenkybe Lietuvoje ir mokyklą ėmė rusinti. Ji buvo atimta iš Vilniaus universiteto globos, pats universitetas tuo metu buvo likviduotas ir mokyklos pavestos rusų valdžios organų priežiūrai. Tuo laiku veikusios parapijinės pradžios mokyklos, kurias dalinai galėdavo lankyti ir lenkybės nepaliesti baudžiauninkų vaikai, dar negalėjo būti lietuviškos, nes tautinis lietuvių susipratimas dar nebuvo prasidėjęs. Tuo būdu visą devynioliktą amžių Lietuvos mokykla rusėjo. Daugumoj pradžios mokyklų teliko viena vienintėlė dėstomoji rusų kalba. Išsivadavusių iš baudžiavos lietuvių vaikai lietuviškai begalėjo pramokti iš savo motučių arba slaptų daraktorių. Iš čia kilo ir vargo mokyklos vaizdas, kurį puikiai atvaizdavo dailininkas Petras Rimša.

KILO REVOLIUCIJA

Kaip gerai žinome lietuvių tautinis atgimimas prasidėjo devynioliktojo amžiaus pabaigoje ir šis atgimimas veikė į platesnę visuomenę.

Didesnės įtakos Lietuvos mokyklai turėjo 1905 metų revoliucija. Revoliucininkų bruzdėjimas pirmiausia buvo nukrypęs kaip tik prieš buvusią svetimą mokyklą ir jos mokytojus rusus. Buvo reikalaujama lietuviško švietimo ir savo mokytojų. Deja, iš to, kas revoliucijos buvo laimėta, ligi 1907 metų maža kas beliko.

PRIEŠKARINIS LIETUVIŠKOS MOKYKLOS VAIZDAS

Lietuviškos prieškarinės mokyklos (1914 metais) vaizdas buvo toks: kiekviename valsčiuje buvo po 1 ar 2, o geriausiu atvėju po 3, 4 pradžios mokyklas. Daugumoj jose dirbo tik vienas mokytojas ... tas pats rusas. Mokytojai rusai išgyvenę visą amžių Lietuvoje, nesirūpindami pramokti lietuviškai ir lietuviškos kalbos nei mokykloje, nei pamokose, nei santykiuose su vaikais niekur nevartodavo. Tik retoj mokykloje pasitaikydavo lietuvis, kuris panorėdavo vaikus pamokyti ir lietuviškai. Dažniau atsitikdavo, kad antrasis mokyklos mokytojas ar šiaip padėjėjas būdavo lietuvis ar bent iš Lietuvos kilęs. Jam greičiau būdavo leidžiama ir lietuviškai pakalbėti ar paskaityti. Lietuviškai būdavo dar pamokoma tikybos parapijose, kur būdavo lietuvių kunigų.

Mokyklas lankydavo ne visi vaikai, daugiau eidavo berniukai kaip mergaitės. Mokslas tęsdavos tris žiemas. Jaunimą pramokydavo rusiškai, bet greitai tą kalbą pamiršdavo, nes namie buvo vartojama lietuvių kalba.

GERIAU BUVO UŽNEMUNĖJE

Žymiai geriau švietimo reikalai stovėjo Užnemunėje, buvusioj Suvalkų gubernijoje. Čia buvo laisvesnė santvarka, veikė Napoleono kodeksas, čia žmonės visu pusamžiu buvo anksčiau išsivadavę iš baudžiavos, čia daug daugiau pasitaikydavo lietuvių mokytojų ir tankesnis buvo mokyklų tinklas. Veiverių seminarijos auklėtinių daugumas buvo lietuviai, o tuo tarpu į Panevėžio seminariją lietuvių rusai visiškai nepriimdavo. Pagaliau ir tautinis susipratimas buvo prasidėjęs Sudavijoj anksčiau kaip Žemaičiuose ir Rytų bei Pietų Aukštaičiuose.

Į VIDURINES MOKYKLAS LIETUVIAMS SUNKU BUVO PATEKTI

Vidurinių mokyklų etnografinėje Lietuvoje buvo nedaug, didesniuose jos centruose: Vilniuje, Kaune, Marijampolėje, Panevėžyje, Šiauliuose ir dar keliose ki-

(Nukelta į 5 pusl.)

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 20 metų praktikavimas jusų garantavimas
Optometrically Akių Specialistas

Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodančia mažiausias klaidas. Speciale atyda atkreipiama į mokyklos vaikus.
Kreivos akys atitaisomos.
VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 v. vak. Seredomis nuo pietų, o Nedėlioj pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirma.

4712 South Ashland Av.
Phone YARDS 1373

Būkit Malonūs SAVO AKIMS!

Tik viena pora akių visam gyvenimui. Saugokite jas, leisdami išegzaminuoti jas moderniškiausia metoda, kuria regėjimo mokslas gali suteikti.
35 METAI PATYRIMO
pritaikime akinių, kurie pašalina visą akių įtempimą.

Dr. John J. Smetana
Dr. J. J. Smetana, Jr.
OPTOMETRISTAI
1801 So. Ashland Avenue
Kampas 18-tos
Telefonas: CANAL 0523, Chicago
OFISO VALANDOS:
Kasdien 9:30 a. m. iki 8:30 p. m.
Trečiad. ir Šeštad. 9:30 a. m. iki 7:00 p. m.

DOCTOR SELMA SODEIKA, O. D.

AKIS IŠTIRINĖJA
AKINIUS PRITAIKINA

Ofise randasi [illegible] metodų įrengimai akims, kurioms akinių pagelba neužtenka.

VALANDOS:
Nuo 10 iki 5 val. kas dieną
Taipgi Antrad. ir Ketvir. vak.

137 N. MARION STREET
Oak Park, Illinois
(prie kampo Lake St.)
Telephone: — EUCLID 906
— REZIDENCIJA —
1441 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel. Cicero 7681

Phone: YARDS 1373

Jaunuoliai, kurie nepriimami karo aviacijos skyriun iš priežasties spalvų neregėjimo — (color [illegible]

Apsiimu išgydyti.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 Metų Patyrimo
Tel.: YARds 1839
Pritaiko Akinius.
Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
Kampas 34th Street
Valandos: nuo 10 iki 4; ir 6 iki 8
Trečiad. ir Sekmad. pagal sutartį.

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
7 So. Dearborn Street
Room 1230
Ofiso Tel.: CENtral 1824
Valandos: 9 ryto iki 4 popiet.
Pirmadieniais ir Ketvirtadieniais iki 8 val. vakare.
Kitomis valandomis pagal sutartį
Namų Tel.: Aberdeen 4774

Atlyginkite už Gerą Patarnavimą

VĖL IŠRINKDAMI

Michael P. Hogan

ALDERMANU
13-to Wardo

Vasario (February) 23 d., 1943

Nenuilstantis pasidarbavimas Alderman Hogan'o kas link įvairių pagerinimų 13-tam Wardui — įgijo jam endorsementą Regular Democratic Organizacijos, South Town Civic and Improvement Associacijos. Jis taipgi buvo endorsuotas Lietuvių Demokratų 13-to Wardo, Polish Home Owners associacijos ir Italian-American associacijos.

BALSUOKITE UŽ BIZNIERIŲ

Wm. J. PIECZYNSKI

Non-Partisan
Kandidatas
-į-
ALDERMANUS
10-to Wardo

Rinkimai:

Antradienį, Vas. (Feb.) 23, 1943

PASKOLOS DAROMOS ANT PIRMŲ MORGIČIŲ!

STATYBAI — REMONTAVIMUI ARBA REFINANSAVIMUI

ant Lengvų Mėnesinių Išmokėjimų!

PANAUDOKITE PROGĄ DABARTINĖMS ŽEMOMS NUOŠIMČIO RATOMS.

You Can Be Sure of Safety
PLUS LIBERAL EARNINGS

TAPKITE FINANSINIAI NEPRIKLAUSOMI!

TAUPYKITE mūsų įstaigoje. Jūsų indėliai rūpestingai globojami ir ligi $5,000.00 apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation. Mokame 3%. Jūsų pinigai greitai išmokami ant pareikalavimo.

SENIAUSIA IR ŽYMIAUSIA LIETUVIŲ FINANSINĖ ĮSTAIGA
— 46 Metai Sekmingo Patarnavimo! —

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

TEL. CALUMET 4118 Jos. M. Mozeris, Sec'y. 3236 SO. HALSTED ST.

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Ofiso tel. VIRginia 0036
Rezidencijos tel.: BEVerly 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: 1—3 ir 6—8:30 P. M.
Trečiadieniais pagal sutartį

Tel. YARds 5921.
Res.: KENwood 5107.
DR. A. J. BERTASH
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso val.: nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street

Tel. CANal 6122
DR. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Road
Valandos: 1—3 popiet ir 7—8 v. v.
Sekmad., Trečiad. ir Šeštadienio vakarais ofisas uždarytas.
REZIDENCIJA
3241 West 66th Place
Tel. REPublic 7868

Tel. CANal 0257
Rez. tel.: PROspect 6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezidencija: 6600 So. Artesian Ave.
VALANDOS: 11 v. ryto iki 3 p.p.
6 iki 9 val. vakare.

Laikai statymo bažnyčių ir puošimo altorių jau praėjo. Dabar svarbiausiu dalyku yra: pripildyti šalį gerais laikraščiais. (Kardinolas Laobre).

PLATINKITE "DRAUGĄ"

LIETUVIAI DAKTARAI

DR. STRIKOL'IS
PHYSICIAN AND SURGEON
4645 So. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Office tel. YARds 4787
Namų tel. PROspect 1930

DR. P. ATKOČIŪNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais
Valandos: 10-12 ryte, 2-6, 7-9 P. M.
3147 S. Halsted St., Chicago
Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šeštadieniais
Valandos: 3 — 8 popiet.

Tel. YARds 2246
DR. C. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
val.: nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.
Seredoj pagal sutartį.

Telefonas HEMlock 5849
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 So. Western Ave.
OFISO VALANDOS:
Popiet nuo 1 iki 3 val.; vak. 7-9;
o nedėliomis pagal sutartį.

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFayette 3210
Rez. Tel. LAFayette 0094
Jeigu Neatsiliepama —
Šaukite KEDzie 2868
VALANDOS:
Pirm., Antr., Ketvir., 6 iki 9 vak.;
Penkt., Šeštad. 8:30 iki 9:30 vak.
Sekmadieniais pagal susitarimą.

Tel. YARds 3146
DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
IR AKINIUS PRITAIKO
744 West 35th Street
Valandos: 11-12; 2-4; ir 6:30-8:30
Pirmadieniais — tik 2-4.
Šventadieniais — 11-12.

Ofiso Tel. .... VIRginia 1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
LIGONIUS PRIIMA:
Kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val.
Trečiad. ir Sekm. tik susitarius.

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4729 So. Ashland Ave.
(2-tros lubos)
Tel. MIDway 2880 Chicago, Ill.
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 6 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val. vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. dieną

LIETUVIS DAKTARAS OPTOMETRISTAS
Pritaikiu akinius atsakomingai ir už prieinamą kainą.
JOS. F. BUDRIK
KRAUTUVĖJE
3241 So. Halsted St.
TELEFONAS:
Calumet 4591
DĖL RADIO PATAISYMO —
Šaukite YARDS 3088.

SUPAŽINDINKITE KITUS SU DIENR. "DRAUGU"

Am. Liet. Tarybos pareiškimas

(Užbaiga)

Milžiniškoje savo daugumoje Lietuvos žmonės jau šiandien yra visa siela su Jungtinėmis Tautomis ir tik laukia valandos, kada jie galės kartu su jomis stoti atvirai į kovos frontą.

Amerikos lietuviai seka su giliausia simpatija šita, jų tėvų krašto kovą dėl išsivadavimo iš nacių vergovės. Teisioginės pagalbos suteikti jai, deja, jie dabar negali. Vienintelis būdas pagreitinti Lietuvos išlaisvinimą ir sutrumpinti jos gyventojų kančiais — tai visomis jėgomis remti J. A. V. ir jų sąjungininkų karo pastangas, kad kaip galint greičiau būtų laimėta pilna pergalė, kad būtų sutriuškinti totalitariniai agresoriai.

Jungtinių Tautų pergalė reikš laisvės grąžinimą visoms tautoms, kurioms ji buvo išplėšta jėga, kaip tatai yra paskelbta Atlanto Čarteryje. Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, be to, užtikrino įsakmiai, pats Prezidentas Rooseveltas dar 1940, spailų 15 d., kuomet jisai priėmė Amerikos lietuvių delegaciją Baltuosiuose Rūmuose Washingtone. Kančios, kurias Lietuvos žmonėms tenka iškentėti dabar, po hitlerizmo letena, tikrai negalėjo sumažinti jų teises atgauti laisvę.

Be galo svarbu, kad Lietuvos žmonės, kaip ir kitų okupuotųjų šalių gyventojai, gautų ko daugiausia moralinės paramos iš Jungtinių Tautų. Atlanto Čarteris šituo atžvilgiu turi neįkainuojamą vertę. Bet ši konferencija yra priversta pažymėti, kad tam tikruose rateliuose, šioje šalyje ir užsienyje, dar tebėra skleidžiama mintis, kad mažų tautų likimas po šio karo turėsiąs būti paaukotas didžiųjų valstybių interesams. Specialiai apie Lietuvą ir kitas Pabaltijo šalis yra skelbiama, kad jos jau nubalsavusios priimti sovietų sistemą ir tapti Rusijos dalim. Vienas užsiminimas apie apgavingus 1940 m. liepos mėnesio "rinkimus" sovietų armijai užėmus Lietuvą, Latviją ir Estiją, kaipo apie tų tautų valios pareiškimų, yra jos įžeidimas ir pasityčiojimas iš teisingumo.

Tokia žalinga propaganda — ypač kuomet ji eina iš šaltinių, artimų vienai valstybei, susijungusiai su Jungtinėmis Tautomis ir pasirašiusiai Atlanto Čarterį, ar ba kuomet ji yra skleidžiama tos valdžios įtakoje esančiuose spaudos organuose, — gimdo sumišimą ir nesutikimus tarp amerikiečių, kilusių iš mažųjų Europos tautų, o labiausiai tarp Baltijos kilmės žmonių. Kas dar pavojingiau, tokia propaganda gali būti panaudota nacių, kaipo ginklas jų psichologiniam karui prieš okupuotojų šalių gyventojus: Jeigu tiems gyventojams bus atimta viltis atgauti po karo teisę laisvai spręsti savo likimą, tai jie neteks svarbiausio paskatinimo kovoti prieš savo pavergėjus.

Ši konferencija, reikšdama savo rimtą susirūpinimą tokiu neatsakomingu Atlanto Čarterio principų neigimu, giliai tiki, kad tautų Laisvės ir teisingumo idėjos, kurias paskelbė dviejų didžiųjų Vakarų demokratijų vadai, Roosevelt ir Churchill, vistiek paims viršų. Jas paniekinus, žmonijai būtų uždarytas kelias iš dabartinės pasaulio katastrofos į geresnę ateitį.

Ši konferencija tvirtai tiki, kad Atlanto Čarerio dėsniai bus pritaikyti ne tiktai Čekams, lenkams ir norvegams, bet taip pat ir lietuviams, latviams ir estams. Ji tiki, kad po šio karo bus surastas būdas sutvarkyti santykius tarp visų tautų taip, kad kiekviena jų galėtų gyventi laisva ir nebijodama galingesniųjų savo kaimynų.

Amerikos Lietuvių Taryba
L. Šimutis — pirmininkas
Dr. P. Grigaitis — sekr.

Troost — Pachankis Paminklai
PETER TROOST MONUMENT COMPANY
(Įsteigta 1889 m.)

Meniški, Vertingi
PAMINKLAI
MAUZOLEJAI
ŽENKLAI

Pasitikėjimo
Mumis
Rekordas—

Ši Firma Virš 50 Metu
Tos Pačios Šeimos
Rankose!

PERSONALIZED MEMORIALS AT NO ADDITIONAL COST.
Troost Monuments Are Impressive and Distinctive! Workmanship and Materials Unexelled—at Lowest Prices
BUY U. S. WAR BONDS WITH THE SAVINGS
KREIPKITĖS PRIE
JOHN W. PACHANKIS
— THE LITHUANIAN MONOMENT MAN —
Member of the Lithunian Chamber of Commerce

MODERNI Išvidinė PARODA:	REZIDENCIJA:
4535 W. Washington Blvd.	5919 South Troy Street
Tel. ESTebrook 3645	Tel. REPublic 4298

VALANDOS: Kasdien 9-9 v. vak.; Šeštad. ir Sekm. 9-6 val.

Mūsų pastatytas
TĖVAMS MARIJONAMS

KREIPKITĖS PRIE MUS TIESIOG IR SUTAUPYKIT AGENTŲ KOMISĄ.

SUVIRŠ 200 PAMINKLŲ RANDASI PAS MUS JUSŲ PASIRINKIMUI.

Geriausio Materiolo ir Darbo.

Mūsų MENO ŠEDEVRAI pridavė daugeliui mūsų Lietuviams klientams pilną patenkinimą.

Didysis Ofisas ir Dirbtuvė:

VENETIAN MONUMENT CO.

DIDYSIS Ofisas ir Dirbtuvė: 527 N. WESTERN AVE.
(Netoli Grand Ave.)
PHONE: SEELEY 6103

NULIŪDIMO VALANDOJE

Kreipkitės į -
ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

DVI MODERNIŠKOS KOPLYČIOS JOSŲ PATOGUMUI:
1410 South 50th Avenue, Cicero
Telefonas CICERO 2109
6812 So. Western Ave., Chicago
Telefonas Grovehill 0142

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Jūsų finansiškam stoviui prieinamas.

CLASSIFIED ADS

"DRAUGO" DARBŲ SKYRIUS

"DRAUGAS" HELP WANTED
ADVERTISING DEPARTMENT
127 No. Dearborn Street
Tel. RANdolph 9488-9489

HELP WANTED — VYRAI

HOUSEMEN
Atsišaukite į Timekeeper's ofisą.
EDGEWATER BEACH HOTEL
5349 Sheridan Rd.

REIKIA VYRŲ
Gerai apmokami darbai. Patyrimas nereikalinga. Puiki proga Įsidirbti.
100 NUOŠ. KARO DARBAI
2743 W. 36TH PLACE

REIKALINGI VAIKINAI, 17 metų ar suvirš prie trucking, labeling ir lengvu dirbtuvės darbu, 60 centų į valandą.
NATIONAL CHEMICAL & MFG. COMPANY
3617 S. May St.

CABINET MAKERS
ZUK FURNITURE CO.
828 N. Wells St.

DIRBTUVĖJE PAGELBININKAI — Patyrimas nereikalinga.
ZUK FURNITURE CO.
828 N. Wells St.

REIKIA VYRŲ
PRIE DIRBTUVĖS IR WAREHOUSE DARBŲ
KAROLTON ENVELOPE CO.
1521 W. HARRISON ST.
SEELEY 2133

SPRAYERS
Patyrę prie rakandų pageidaujami. Atsišaukite į—
STORKLINE FURNITURE CORP.
4490 W. 26th St.

MACHINE OPERATORIAI
Turret Lathe
Boring Mill
Vertical ir Horizontal
Gear Hobbing Machine
D. O. JAMES MFG. CO.
1140 W. Monroe

Pirk karo bonus ir stampas. Tuo prisidėsi prie Amerikos pergalės.

Paaukok, per A. R. Kryžių, karo reikalams savo kraują.

Kaip gamta kultūros netvarkoma virsta neproduktinga jėga, taip kultūra, nustojusi religijos, tampa lytimi be turinio. ("Ruomuva").

REMKITE "DRAUGĄ"

VYRAI
Nepatyrę, kurie norėtų išmokti amato įvairiems darbams karo produkcijos dirbtuvėje. Atsišaukite asmeniškai tarp 9 ryto iki 12 pietų.
MAREMONT AUTOMOTIVE PRODUCTS, INC.
1625 S. Ashland Ave.

FREIGHT HANDLERS DOCK MEN
Galim priimti keletą vyrų, kurie ieško nuoltinio darbo apmokamo unijos rata. Geros darbo salygos. Senitority teisės užtikrintos. Matykite Mr. White atvykus į —
VIKING FREIGHT CO.
1333 So. Oakley

HELP WANTED — MOTERYS

MERGINOS — MOTERYS
100% karo darbai švarioj ir šviesioj dirbtuvėje. Gera pradinė alga. Radio patyrimas pagelbstantis. Atsineškite pilietybės įrodymą.
STANDARD COIL PRODUCTS
4910 Bloomingdale Ave.

ENVELOPE MACHINE OPERATORĖS. Naktį ar dienomis darbai. Patyrusios.
REPUBLIC ENVELOPE CO.
1056 W. Van Buren St.

MERGINOS
Prie lankstymo popieros baksų darbų. Patyrimas nereikalingas. Persimainanti dienomis ir naktimis shiftai ar visados naktimis.
CHICAGO CARTON CO.
4200 S. Pulaski Rd.

PATYRUSIOS FINISHERS, OPERATORĖS, DRESS MAKERS. Puikios dresės. Aukščiausia mokestis.
275 MERCHANDISE MART BLDG.
HARRISON & SONS

MOTERYS VEDUSIOS AR NE
LENGVI DIRBTUVĖS DARBAI PILNO AR DALINIO LAIKO PO PIET AR VAKARAIS PASTOVŪS DARBAI
ARTEX GREEN CORP.
2230 S. UNION AVE.

MERGINOS IR MOTERYS
RANKOMIS SIŪTI MOTERIMS SKRYBELES.
PATYRUSIOS AR NEPATYRUSIOS DARBININKĖS
Atsišaukite prie Miss Peterson 6-tame aukšte
GAGE BROS & CO.
18 S. Michigan

PLATINKITE "DRAUGĄ"

GARY, INDIANA LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA
PRUZIN FUNERAL HOME
Geriausias patarnavimas — Moteris patarnauja.
PHONE 9000 1117 ROOSEVELT STREET

PASKUTINIS PAGERBIMAS
JOHN F. EUDEIKIS
Laidotuvių Direktorius
AMBULANCE Dieną ir Naktį
4605-07 SOUTH HERMITAGE AVENUE
Tel. YARDS 1741-1742
4332-34 SOUTH CALIFORNIA AVENUE
Tel. LAFayette 0727
RADIO PROGRAMAS — 8:00 val. Pirmad ir Ketvirtad. vak. iš stoties WGES (1390), su Povilu Šaltimieru.

TARNAITĖS IR VALYMUI MOTERYS
Atsišaukite į Housekeeper's ofisą.
EDGEWATER BEACH HOTEL
5349 Sheridan Rd.

OPERATORĖS
Patyrusios prie single needle mašinų. Pastovūs darbai.
KROLL BROS. CO.
1801 S. Michigan Ave.

MERGINOS — MOTERYS išmokite plastic binding amata. Patyrimas nereikalinga. Labai įdomus darbas. Dieną ir naktį shiftai, greitas įsidirbimas.
PLASTIC BINDING CORP.
732 S. Sherman St.

— 200 —
MERGINŲ
17 IKI 45 METŲ
Dieną ir Naktį Darbai
VALANDOS
7:15 ryte iki 3:45 popiet
3:45 popiet iki 12:15 ryte
Patyrimas Nereikalinga
INSERTERS
WRAPPERS
ENCLOSERS
FEEDERS ON MACHINES
BOX FILLERS
Valandinis ir piece work mokestis. Turėkite Social Security numerį. Jeigu mažiau 18 metų amžiaus atsineškite gimimo liūdijimą.
W. F. Hall Printing Co.
4600 Diversey
Employment Dept.

MOTERYS
Tarnaitės darbai naktimis. 40 valandų į savaitę. Matykit Steve Hartzick. 9-tame aukšte. Service dept.
MERCHANDISE MART
Pašaukite WHITEHALL 4141

MOTERYS reikalingos prie mazgojimo priebučių. Loop office budinkas. Atsišaukite 7 val. vakare į [illegible]

MERGINOS IR MOTERYS
Patyrimas nereikalinga. Gera mokestis. Atsišaukite 2-rame aukšte.
GROSS EGG CO.
325 N. Clark St.

Gražiausia žmogaus savybė yra gebėjimas mylėti ir tuos, kurie jį persekioja. (Marcus Aurelius).

Kiekvienas, kas akylai mato ir pasiryžta, tas nejučiomis išauga į genijų. (Bulver).

Nieko nėra, kas galėtų su laikyti žmogų, didvyriškai pasiryžusį ką nors didingo nuveikti.

VYRAI IR MOTERYS
DIRBTUVĖJE IR RAŠTINĖJE PAGELBININKAI
PATYRUSIŲ clerks, akuratiškų skaliuotojų. Typists ir Stenografirių. MECHANIKŲ, abiejų—vyrų ir moterų. Turi turėt savo įrankius. MESSENGERS. Bendram dirbtuvės darbui karo pramonėje. Gera mokestis ir geros darbo salygos.
Jeigu jūs dabar dirbate su aukštu patyrimu karo pramonėje, jums nereikia kreiptis pas mus. Atsineškite įrodymus pilietybės ir ŠĮ SKELBIMĄ Į —
EMPLOYMENT OFFICE
DIAMOND T MOTOR CAR COMPANY
4401 W. 26th Street

Pildom Income Tax
Nelaukit Paskutinės Dienos!
Raštinė atdara kasdieną ir Sekmadieniais nuo 10 val. ryto.
August Saldukas
4038 Archer Ave.
Lafayette 6719

Mažas meilės lašelis reiškia daugiau, kaip visa jūra įvairių žinojimų.

A. † A.

MYKOLAS KLIMAS

Gyveno 6135 S. Kolmar Ave.

[illegible] pietų, sulaukęs pusės amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Kilo iš Raseinių apskr., Jurbarko par., Saukų kaimo.

Amerikoje išgyveno 30 m.

Paliko dideliame nuliūdime pusbrolį Mateušą Klimą ir jo moterį Teklę ir daug pažįstamų ir draugų.

Lietuvoje paliko daug giminių.

Kūnas pašarvotas Antano B. Petkaus koplyčioje, 6812 So. Western Ave.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, Vasario 1[illegible] d. iš koplyčios 8:00 val. ryto bus atlydėtas į Gimimo Švenč. Panelės Marijos parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūde Pusbrolis, Giminės ir Draugai.

Laidotuvių Direktorius Antanas B. Petkus. Tel. Grovehill 0142.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos.

AMBULANCE Patarnavimas Dieną ir Naktį.

Mes Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse.

P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET — 710 W. 18th STREET
Telephone YARDS 1419

I. J. ZOLP
1646 WEST 46th STREET — Phone YARDS 0781

MAŽEIKA EVANAUSKAS
3319 LITUANICA AVE. — Phones YARDS 1138-39

LACHAWICZ IR SUNŲS
SKYRIUS 42-44 E. 108th ST. — Tel. PULLMAN 1270
2314 WEST 23rd PLACE — Phone CANAL 2515

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVE. — Phone PULLMAN 9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE — Phone YARDS 4908

J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVE. — Phone LAFAYETTE 3572

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

2334 South Oakley Ave. Chicago, Illinois

Published Daily, except Sundays

A member of the Catholic Press Association

Subscriptions: One Year — $6.00; Six Months — $3.50; Three Months — $2.00; One Month — 75c. Europe — One Year — $7.00; Six Months — $4.00. Single Copy — 3 cents.

Advertising in "Draugas" brings best results.

DRAUGAS

Išeina kasdien, išskyrus sekmadienius.

Prenumeratos kaina: Jungt. Valst. Amerikos Valsytbėse: Metams — $6.00; Pusei Metų — $3.50; Trims Mėnesiams — $2.00; Vienam Mėnesiui — 75c. Kitose valstybėse prenumerata: Metams — $7.00; Pusei Metų — $4.00. Pavienis numeris — 3c.

Skelbimų kainos prisiunčiamos pareikalavus

Bendradarbiams ir korespondentams raštų negražiname, jei neprašoma tai padaryti ir neprisiunčiama tam tikslui pašto ženklų. Redakcija pasilaiko sau teisę taisyti ir trumpinti visus prisiųstus raštus ir ypač korespondencijas sulig savo nuožiūros. Korespondentų prašome rašyti trumpai ir aiškiai (jei galima, rašomaja mašinėle), paliekant didelius tarpus pataisymams, ir vengiant polemikos ar asmeniškumų. Pasenusios korespondencijos laikraštin nededamos.

Entered as second-Class Matter March 31, 1916 at Chicago, Ill. Under the Act of March 3, 1879.

Lietuvos keliai tarptautinėje arenoje

Lietuvos Respublika visuomet laikėsi ir dabar laikosi teisės ir teisingumo kelio rišime visų tarptautinių klausimų. Šituo keliu bei šita priemone ji pradėjo naudotis pačioje Respublikos jaunystėje. Tik paskelbus nepriklausomybės aktą (1918 m. vasario mėn. 16 d.) tuoj susidūrė su teisės klausimu. Vokietija būdama Lietuvos teritorijos okupante atsisakė pripažinti Lietuvos Valstybės Tarybą, teigdama kad kaizeris savo manifestu iš 1918 m. kovo mėn. 23 d. pripažino Lietuvą tik su Lietuvos Taryba, o ne su Lietuvos Valstybės Taryba, kuri nešėsi su savim suvereninę sąvoką. Dėl šito klausimo teko tarybai susiremti su okupantais ir paro- [illegible]

Jiems buvo įrodyta jų pačių ir kitų tautų tarptautinės teisės žinovų nuomonėmis, kad valstybę sudaryti yra būtinai reikalingos trys sąlygos: 1) valstybės teritorija, 2) valstybės žmonės, ir 3) valstybės valdžia. Be šitų trijų sąlygų negali būti valstybės, o jeigu yra šios trys sąlygos, tai ipso facto yra valstybė. Kadangi buvo etnografinė Lietuvos teritorija, apgyventa lietuviais, ir kadangi kaizeris buvo pripažinęs tą teritoriją laisva, nepriklausoma Lietuva, tai išvada sekė, kad Vilniaus konferencijos (1917 m. rugsėjo mėn. 18-22 dd.) išrinktoji Lietuvos Taryba buvo trečioji valstybės sąlyga — (valdžia) arba jos užuomazga, kuri turėjo teisę pasivadinti taip, kaip ji matė reikalo, neatsiklausdama okupanto. Šitą Lietuvos Tarybos nustatymą tarptautinė teisė pateisino ir Vokietija turėjo jį pripažinti.

SUTARTYS SU KAIMYNAIS

Susitvarkius su Vokietija buvo eita prie susitarimo su Rusija ir Lenkija. Su Rusija buvo pasirašyta Taikos sutartis 1920 m. liepos mėn. 12 d. Ta sutartimi Rusija atsisakė visam laikui bet kurių pretenzijų prie Lietuvos teritorijos, ir pripažino Lietuvą suverenine nepriklausoma valstybe. Šita sutartimi ir anksčiau primintu Vokietijos aktu Lietuva buvo patvirtinta dviejų didžiųjų kaimynų savarankiška valstybe.

Po susitarimo su Rusija ir Vokietija sekė susitarimas su Lenkija — Suvalkų sutartis. Lenkai sutartį pasirašė, bet ją po dviejų dienų sulaužė ir Vilnių užėmė. Iš to išsivystė bylos Tautų Sąjungoje. Ambasadorių Taryboje ir Tarptautiniam Teisme. Pirmose dviejose instancijose klausimai buvo rišami politine prasme, o trečiąjam teisine prasme. Politinėje Ambasadarių Taryboje Lietuva nukentėjo, o Tarptautiniam Tribunole ji laimėjo — teismas nusprendė, kad Lietuva negali būti priversta sieną atidaryti arba santykius su Lenkija užmegzti, kol Lenkija neatitaisys Lietuvai padarytos skriaudos.

Lietuva turėjo bylą ir su Vokietija Tarptautiniam Teisme, dėl Klaipėdos krašto, bet ir čia ji išėjo laimėtoja. [illegible] Tarptautinin Tribun[illegible] pretenzijų prie Lietuvos teritorijos, tai Lietuva, nėra jokios abejonės, bylą laimėtų visais punktais.

Lietuva buvo ir yra užsitarnavusi garbingą ir girtiną vardą Tautų Sąjungoje, Tarptautiniam Tribunole ir taikiąjam bei teisingąjam pasaulyje. Ne už ką kitą, kaip tik už Lietuvos korektingumą ir teisingumą Anglija ir Prancūzija gynė teisiniai Lietuvą nuo kaimynų, kurie ją vėliau pasigrobė nepateisinama jėga.

Teisingoji ir nekaltoji Lietuvos Respublika virto karo auka labai neteisingai ir žiauriai.

Dabar Lietuvos padėtis yra ypatinga. Kraštas okupuotas vokiečių, ir grąsinimas būti okupuotu rusų. Vokiečių okupaciją žmonės dabar neša, o rusų okupaciją nešė iki prieš pusantrų metų. Abi okupacijos lietuviams gerai žinomos, ir abi labai skaudžios. Nė vienos iš jų lietuviai nenori. Abi jas skaito agresijomis ir neteisėtais veiksmais.

Lietuva negeidžia nieko svetimo, bet neatsisako ir savo. Ji reikalauja to, kas jai priklauso žmogaus ir Dievo teise. Ji yra lygi teisės atžvilgiu by kuriai kitai valstybei. Jeigu kitos valstybės, kaip didelės, taip ir mažos, turi teisę laisvai ir savistoviai gyventi, tai ir Lietuva turi tą teisę turėti ir ja naudotis. Kas į tą teisę kėsinasi, tas teisių nepildo ir užsitarnauja agresoriaus požymį, ir gali būti baudžiamas tarptautinio tribunolo.

TEISĖ Į NEPRIKLAUSOMYBĘ

Agresorius, einant **Konvencija For the Definition of Aggression**, pasirašyta Londone, 1933 m. liepos mėn. 5 d., yra (str. 2) ta valstybė, kuri pirma: (a) paskelbia karą kitai valstybei, (b) užpuola ginklu kitos valstybės teritoriją, paskelbdama ar nepaskelbdama karą, ir (c) užpuola kitos valstybės teritoriją, laivus ar aviaciją savo kariuomene, laivynu ar aviacija, paskelbdama ar nepaskelbdama karą.

Str. 3 sako: "Jokie politiniai, militariniai, ekonominiai, ar kitoki sumetimai negali pateisinti agresijos nusakytos 2 str."

Tautų Sąjungos Paktas (Str. 10) skaitosi sekančiai: "Tautų Sąjungos nariai pasižada gerbti ir saugoti sąjungos narius nuo išorinės agresijos ant jų teritorinės čielybės ir politinės nepriklausomybės." Lietuva buvo ir tebėra Tautų Sąjungos nare, tad jos teises turės ginti ne tik lietuviai, bet ir kitų valstybių piliečiai, arba jų atstovai.

Pakto Str. 12 sako: "Tautų Sąjungos nariai sutinka (pasižada), kad jeigu iškiltų tarpe jų nesutikimai, kurie galėtų vesti prie santykių nutraukimo, pavesti reikalus arbitracijos arba teismo išaiškinimui, arba tarybos ištyrimui; jie taip pat pasižada nesigriebti karo priemonių jokiam atsitikime, iki trijų mėnesių po arbitracijos ar teismo sprendimo, ar tarybos raporto."

Str. 14 tarpe kitko sako: "Tautų Sąjungos nariai pasižada pilnai pildyti visus teismo nutarimus ir nesigriebti karo priemonių prieš narius, kurie pildys teismo padarytus sprendimus."

Lietuva buvo užpulta Vokietijos ir Rusijos, vienai iš jų dar tebesant sąjungos nariai. Abu užpuolimai buvo neteisingi ir nepateisinami. Jeigu jie neišsiriš geruoju, turės patekti į atitinkamą tarptautinį teismą.

ŽVELGIANT Į ATEITĮ

Rišant Lietuvos ir kitų valstybių gyvybinius klausimus, susijusius su Europos pertvarkymu, teks išrišti ir Vilniaus-Klaipėdos klausimus. Tie klausimai yra ne tik lokalinės, bet ir tarptautinės reikšmės. Į jų rišimą įeina ne tik Lietuva-Lenkija, ir Lietuva-Vokietija, bet taip pat Tautų Sąjunga ir Klaipėdos Konvencijos signatoriai.

Beveik nėra abejonės, kad po šio karo bus stipresnė Tautų Sąjunga (nežiūrint kokiu vardu), ir stipresnis Tarptautinis Teismas, nes dvidešimties metų praktika tarpe dviejų karų parodė, kad tarptautinių pramuštgalvių ir nenuoramų negalima vien moralinėmis paskaitomis ir tėviškomis pamokomis suvaldyti — reikia Tarptautinio Teismo ir Tarptautinės policijos, kurie pajėgtų tiesą visiems pasakyti ir kur reikia ją įvykdyti, taip kaip yra įvykdoma valstybėse tvarkant piliečių reikalus.

Lietuva visuomet buvo ir bus ištikima narė tos organizacijos, kuri pagrįsta teise ir teisingumu, kuri stengiasi palaikyti pasaulyje taiką ir tvarką, bei laisvę ir apsaugą. Į tą organizaciją, aišku, įeina ir teismas, kuris aiškina tarptautinius nesusipratimus ir nusprendžia kas yra kaltas ir kas teisus; kas turi gauti pabaudą ir kas atpildą. Tokio teismo jurisdikcijai Lietuva mielai pasiduos ir jo sprendimus sąžiningai pildys.

Lietuva yra teisės šalininkė ir jėgos priešininkė. Ji visuomet stovėjo ir dabar stovi ant teisinio pagrindo. Ji grindžia savo suverenumą (valstybinį savistovumą) Taikos sutartimi (1920.VII.12) su Rusija ir kitomis atitinkamomis sutartimis su kaimynais. Tos sutartys yra pagrindinės ir permenentinės. Joms termino nėra. Jos pasirašytos ir pabaigtos — nebetaisomos — nebeatšaukiamos.

LIETUVA IR VĖL BUS NEPRIKLAUSOMA

Remiantis šitomis sutartimis ir tarptautine teise Lietuva tebėra suvereninė valstybė, okupuota Vokietijos. Ta okupacija anksčiau ar vėliau turės būti nuimta ir palaidota. Okupantai už padarytus nuostolius turės atsiiyginti. Nuostolių sąskaitas paruoš vyriausybė ir tauta. Atsiskaitymas įvyks pagal nustatytą planą arba formulą.

Praeities faktai ir dabarties planai Lietuvą ir kitas mažąsias tautas ramina ir naujos vilties joms teikia — jėgą teise pakeisti žada. Jeigu teisė ir Atlantic Carterio dėsniai bus įkūnyti, tai mažųjų tautų gyvenimas bus saugesnis ir tikresnis — Lietuva ir kitos valstybės galės laisvai gyventi ir pagal savo norą bei reikalą tvarkytis.

Lietuva pasitiki teisingiesiems ir eina tiesiu kelių su teisingaisiais. Teisė ir teisngumas anksčiau ar vėliau jėgą nugalės ir viršų paims. Teisės ir žmoniškumo pagalba Lietuva laisvę ir nepriklausomybę atgaus.

Dr. Petras Daužvardis

Nežinomojo Lietuvos karėivio kapas prie Karo Muziejaus Kaune.

Kraujo antspaudas Lietuvos laisvės raštui

— Šūviais sužeistas į galvą žiemą slapstosi lauke. — "Su dalgiais kapokit vokiečius". — Per fronto linijas į savanorių pulkus. — Be grabo užkastas bolševikų sušaudytas kunigas. — Šiurpūs lietuvio partizano nuotykiai.

Laisvės žodis

— **Lietuvos Taryba.... skelbia atstatanti nepriklausomą** demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniumi ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis. — šitaip skambėjo svarbiausieji laisvės žodžiai 1918 metais 20 tarybos narių pasirašytoje deklaracijoje. Tai buvo lietuvių tautos galingos viltys ir nepalaužiami siekimai, bet dar ne pati laisvė, nes Lietuvoje tebesiautė okupantai vokiečiai. Jie net neleido to pareiškimo paskelbti: vokiškos cenzūros įsakymu buvo konfiskuotas ir tas laikraščio numeris, kuriame ši laisvės deklaracija kraštui norėta paskelbti. Berlyno vyriausybė atsisakė pripažinti Lietuvos valstybę. Įsisiūbavus revoliucijai Vokietijoje ir pakrikusiai jų kariuomenei ėmus trauktis iš Lietuvos, pradėjo į mūsų tėvų žemes veržtis bolševikai, bermontininkai, lenkai. Ir reikėjo daug kraujo išlieti, daug gyvybės aukų sudėti, kol deklaracijoje paskelbti laisvės žodžiai liko miela tikrovė. Kad pajustume tą didįjį mūsų kovotojų pasišventimą, prisiminkime keletą atsitikimų.

Lietuvio kova su vokiečių žandarais

Dar 1916 metais, kaip tik Lietuvoje įsistiprino okupacinė vokiečių valdžia, jų žandarai sauvaliavo kiek tik jiems patiko. Už menką nepaklausymą gaudydavo Lietuvos vyrus, kartais juos pririšdavo prie balno kilpų, kartais prie arklio uodegų ir raiti lėkdavo kiek arklys iššoka, daužydami, trankydami nekaltus žmones. Užvirė kraujas daugelio valstiečių krūtinėje. Taip vienas jų — Jonas Stanelis su keleta draugų pradėjo karštai rengti sukilimą prieš vokiečius. 1916 m. lapkr. 19 d. vokiečių žandarai pradėjo plėšikauti Geiteriškių sodžiuje, Karklinių valsčiuje. Stanelio vadovaujamas būrys pasiryžo juos gerai pamokyti. Stanelis pirmas šoko su [illegible] du vokiečiu, bet... pritrūko šovinių. Jį apspito žandarai ir dviem šūviais smarkiai sužeidė galvą. Įsimetę jį į vežimą žandarai vežėsi į Vilkaviškį. Sužeistas narsuolis sukaupė paskutines pajėgas ir mišką privažiavus nėrė į krūmus, kur jo žandarai niekaip nebesurado. Žandarai paskelbė: kas pristatys Stanelį gyvą ar negyvą — 1,000 markių, o jei kas jį priglaus į savo namus, bus namai sudeginti, o gyventojai sušaudyti. Sužeistas Stanelis užeidavo pas draugus, bet ir tie baimės pagauti prašydavo greičiau juos apleisti. Ir taip žiemos šaltyje, sunkiai sužeistas, be gydytojo pagalbos Stanelis slankiojo pamiškėmis, panamiais. 1917 m. jį vėl užklupo žandarai. Stanelis ėmė atsišaudyti, du sužeidė ir jie pabėgo. Pradėjus organizuotis Lietuvos kariuomenei, Stanelis stojo savanoriu. Pateko į bolševikų frontą. Čia jis pirmasai veržda vosi į kautynes ir 1919 m. bal. 7-8 d. naktį žuvo nuo bolševiko kulipkos. Mirė, kad kiti laisvėje gyventų.

"Su dalgiais kapokit, su vandeniu plikykit bermontininkus"

Iš šiaurės į Lietuvą ėmė veržtis plėšikaujančios rusų vokiečių gaujos, vadinamos kolčakininkų, bermontininkų vardu, verkė nuo jų lietuvaitės, dejavo nuskriausti žmonės. 1919 m. rudenį Lietuvos šiaurės Apsaugos Štabas išleido atsišaukimą:

— Petys gi į petį, na, vyrai, kas gali,
Tik stokim į kovą už mylimą šalį.
Prikelkime Lietuvą mūsų.

— Vyrai! Atėjo valanda, kada mes vėl privalome paimti rankos ginklą ir eiti valyti mūsų kraštą nuo plėšikų kolčakininkų gaujų, susukusių sau lizdą mūsų krašte. Vardan savo krašto laisvės ir gerovės, mes privalom žūt būt savo laimėjimus apsaugoti [illegible] rai prie ginklo! Laikas atėjo! Nelaukime, kad kas nors ateitų mus išvaduoti ir apginti. Mes patys tai privalome daryti ir padarysime! Mes šio krašto gyventojai jau vieną kartą parodėme savo valią — tai buvo dar šiame pavasaryje, kuomet artojas, pametęs arklą, ėjo bolševikų mušti ir ant savo pečių pakėlė kovą pačiame fronte prieš šimtą kartų gausingesnį priešą. Vieną kartą laimėję, laimėsime ir toliau..."

Vyrai atsiliepė. Pulkais plaukė į kovų lauką, bet daug kur trūko ginklų ir jėgos. Kokios sunkios buvo sąlygos, galima spręsti iš to atsitikimo: kai Pasvalio komendantas prašė pagalbos iš Šėduvos grupės viršininko pulk. Glovackio, tasai jiems atsakė:

— Pagalbos nelaukit. Lietuviai neklausia, kiek priešų, bet kur jie. Malonėkit sukelti vietinius gyventojus su dalgiais, kirviais ir moteris su karštu vandeniu užpakalyje vokiečių. Patys žinodami mažiausius takelius, pereikit į puolimą, pasinaudoję ginklais ir kulkosvaidžiais, kurie patys eina į jūsų rankas."

Jaunučio lietuvių karininko mirtis kautynėse

Ypač daug aukų pareikalavo kovos su bolševikais. Jaunutis Jonas Nastopka, paveiktas baisių žiaurumų iš pusės okupantų bolševikų, metė mokytojo darbą ir stojo į Biržų miliciją. Matydamas kad tikrasai krašto išvaduotojas — Lietuvos kariuomenė, viską metęs iškeliauja savanoriu. Bevažiuodami su būreliu ištikimųjų, jie Panevėžy randa bolševikų sargybas, toliau vykti nebegalėdami grįžta į Biržus ir pradeda slaptą agi-

(Nukelta į 6 pusl.)

Švietimas Nepriklausomoje Lietuvoje

(Atkelta iš 2 psl.)

tose vietose. Į jas patekti nevisada buvo lengva. Todėl daug kas iš negausaus ano meto l i e t u v i ų moksleivių skaičiaus vidurinius mokslus ėjo latvių ir kitų tautų žemėse. Specialinis švietimas tuo laiku buvo iš viso dar naujas dalykas aukštųjų mokyklų Lietuvoje visiškai nebuvo.

LIETUVIAI STEIGIA SAVAS MOKYKLAS

Sustiprėjus tautiškam susipratimui ir po 1905 metų palaisvėjus gyvenimui, lietuviai suskato patys steigti mokykloms kurti organizacijų ir pačių mokyklų. Atsirado "Rytas", "Saulė" ir "Žiburys". Joms teko įkurti po keletą savų mokyklų, kuriose lietuvių kalba nebebuvo podukra. Deja, tų organizacijų ir jų mokyklų darbas buvo rusų labai varžomas. Striuka buvo ir su lėšomis.

Tokioj tat padėtyje užklupo Lietuvos mokyklą 1914 metų Didysis karas. Okupavus vokiečiams Lietuvą, mokyklų beveik neliko. Mokytojai ir daugelis vidurinių mokyklų mokiniai pasitraukė į Rusiją. Lietuvoje pasiliko nedidelis būrys šviesuomenės.

LIETUVA PATENKA PO VOKIEČIŲ OKUPACIJA

1915 metais, rugsėjo 18 dieną vokiečiai užėmė Vilnių, visa Lietuvos teritorija vokiečių buvo okupuota ru deną. Sunkios buvo sąlygos steigti lietuvišką mokyklą vokiečių okupacijos m e t u nes nebuvo mokytojų ir vadovėlių, o ir visos organizacijos buvo sugriautos, tik veikė komitetas nuo karo nukentėjusiems šelpti. Nežiūrint sunkenybių, lietuviai savo drąsa ir pasišventimu vokiečių okupacijos pabaigoje Lietuvoje turėjo beveik tiek pradžios mokyklų, kaip prieškariniais laikais (tai yra prieš 1914 metus).

Vidurinių mokyklų iš pradžios lietuviai tepajėgė suorganizuoti tik V i l n i u j e Kaune ir Panevėžyje, ir tos pačios nebuvo pilnos.

SUSKAMBĖJUS LAISVĖS VARPUI

Pasibaigus anam pasauliniam k a r u i, suskambėjus Lietuvos Nepriklausomybės varpui, pradėta organizuoti lietuviška k a r i u o m e n ė ir švietimas (mokyklos).

Lietuvių tauta išvarginta rusų priespaudos ir nualinta vokiečių okupacijos pajuto nepaprastą šviesos ir mokslo troškulį. Pradžios mokyklos steigės kur tik buvo žmoniškesnė vieta. Sparčiai pradėta rašyti ir spausdinti vadovėliai, kurių pirmieji buvo pasirodę dar vokiečių okupacijos metu.

KAIP AUGO LIETUVOJE PRADŽIOS MOKSLAS

Kokiu greičiu steigės pradžios mokyklos Lietuvoje matosi iš šių skaitlinių. 1925 metais pradedant į nurodytą skaičių įeina ir Klaipėdos krašto mokyklos.

1913 metais buvo 875 mokyklos, 1022 mokytojai ir 51.221 mokinys.

1919 metais buvo 1036 mokyklos. 1.232 mokytojai ir 45.540 mokinių.

1925 metais buvo 2,303 mokyklos. 3,291 mokytojas ir 139,161 mokinys.

1930 metais buvo 2,622 mokyklos. 4,191 mokytojas ir 194,479 mokiniai.

1935 metais buvo 2,538 mokyklos, 4,930 mokytojų ir 267,343 mokiniai.

1937 metais buvo 2,550 mokyklų, 5,323 mokytojai ir 287,134 mokiniai.

Mokykloms pritaikytų namų skaičius per tą patį laiką pakilo iš 400 ligi 1000.

Čia parodžiau kaip pradžios mokslas p l ė t ė s iki 1938 metų. 1938, 1939 ir 1940 metų iki birželio 15 dienos neturiu po ranka davinių. Bet tenka pasakyti, kad Lietuva per savo Nepriklausomybės laikotarpį, iki 1940 metų, birželio 15 dienos, pradžios mokslo srityje darė nepaprastą pažangą. Nuo 1928 metų pradžios mokslas buvo daromas visame krašte palaipsniui privalomas. Vėliau visame krašte pradžios mokslas buvo privalomas, turėjo kiekvienas baigti bent keturių metų pradžios mokslą.

1936 metais buvo įvestas 6 metų pradžios mokslas.

PAŽANGA KITOSE MOKSLO SRITYSE

Vidurinės mokyklos kelias buvo kitoks negu pradžios mokyklos. Vidurinių mokyklų per pirmuosius trejus metus prisisteigė tiek, kad toliau nebuvo reikalo jų skaičių didinti; greičiau at rodė reikalinga jų tinklas kiek praretinti ir labiau pritaikinti praktiškam gyvenimui.

Per Lietuvos nepriklausomą gyvenimą mes įkūrėm du universitetus: Kaune ir Vilniuje. Mes įsteigėm žemės Ūkio akademiją, Pedagoginį institutą, Muzikos mokyklą Prekybos institutą ir daug kitų verslo, amato ir žemės ūkio mokyklų.

Buvo kreipiamas dėmesys ne tik į dvasinę kultūrą, taip pat ir žemės ūkio kultūrą, nes Lietuvoje yra 300 000 ūkininkų šeimų (1.500.000 žmonių, iš trijų milijonų gyventojų). Ir Lietuvos ūkininkas savo ūkininkavimu yra pasivijęs vakarų Europos ūkininką, nežiūrint, kad buvo rusų engiamas ir vokiečių okupacijos engiamas. Ir tai jis yra pasiekęs per 22 metu nepriklausomo gyvenimo. Lietuvos ūkininko produktai visoj pasaulinėj rinkoje buvo mėgiami, ypač bekonas, sviestas, kiaušiniai ir linai.

LIETUVIS KOVOJA UŽ LAISVĘ IR NEPRIKLAUSOMYBĘ

Lietuvis per nepriklausomo gyvenimo metus parodė kad jis vertas yra laisvo ir nepriklausomo g y v e n i m o. Lietuvis ir dabar niekam nevergauja, jis nevergavo bolševizmui, jis dabar nevergauja nacizmui. Lietuvis veržiasi į laisvę ir nepriklausomą gyvenimą. Lietuvis išsikovos sau laisvę krauju, darbu, Amerikos užtarimu ir mūsų lietuvių amerikiečių pasišventimu, aukos dvasia.

Šiam straipsniui medžia [illegible] 193[illegible] m., gegužės ir birželio mėnesio. Jei kas norėtų plačiau sužinoti kokią pažangą Lietuva padarė per Nepriklausomybės laikotarpį švietime ir ūkio srityje, gali pasiskaityti "Židinyje" dr. A. Juškos ir prof. Aleksos straipsnius.

K. Baras

NAUJI LIETUVIŠKI REKORDAI

(P L O K Š T E L Ė S)

po 75c vienas

Jeigu norite užsisakyti per paštą, prisiųskite vieną dolerį už prisiuntimą ir supakavimą. Prisiųskite "money crder." C. O. D. rekordų nesiunčiame.

Skaičius lietuviškų rekordų yra nedidelis. Gyvenant Chicagoje ar apielinkėje, gali pirkėjai patys atvažiuoti į Budriko Rakandų, Radio ir Jewelry Krautuvę. Atdara ir Sekmadieniais nuo 10:00 val. ryto, iki 4 val. po pietų. Dėl patogumo, Antrad., Ketvirtad. ir Šeštad. iki 9:30 P. M.

26106—Ar žinai, kaip gerai (polka) — Mano tėvelis (valcas). (P. Sarp).
26107—Džiaugsmo valandos (mazurka) — Kraic (polka)
26107—Senelis ganė aveles (valcas) — Žalioj girelėj (Sarsev.)
26088—Smuklėj vainikėlis — Kur Nemunas ir Dauguva (J. Ols.)
14064—Rudens pasaka (slow fox) — Veltui prašysi (tango)
14065—Vyrai zukim (foxtrot) — Paskutinis sekmadienis (tango)
14066—Nepamiršk manęs (anglų valcas) Ruduo (tango)
3001—Septynios pačios — Daktaro daina
3002—Merlės karalaitis — Keturi ratai
501—Mylėjau mergelę — Močiute mane barė (Jezavito R. Ork.)
503—Gegutės polka — Vestuvių polka — (Jezavito R. Ork.)
16073—Reikia tept (dvi dalys). A. Vanagaitis
16136—Neišpildomas prašymas. Piršlybos Amerikoj (Stankus)
16141—Gul Šiandieną. Sveikas Jėzau Mažiausis (J. Butenas)
16152—Pasaulis stovi. Man tik rodosi (A. Vanagaitis)
16192—Ėjo Mikas (J. Dirvelis). Trauk smuiski (J. Dirvelis)
16191—Panelės patogumas (Penn. Angliakasiai). Tamošiaus polka (Penn. Ang.)
16200—Seni, duok taboko. Eiva boba pupų kult (J. Butenas)
16204—Polka Jovalas. 1. 2. 3 Brrr... kupletai (Dineika)
16214—Marsaliete, Sudiev, panaitėle (St. Pauras)
16239—Dziedukas (valcas). Tykiai, tykiai (Vyrų oktetas)
16345—Širdie mano (tango). Tavu saldžiu mylonių (tango)
16258—Skudutis (valcas). Šarkis galijotas (V. Nickus)
16261—Svetima padangė. (St. Pauras). Studento sapnas (Giraitis)
16212—Pupų senis. Augo miške baravykas (J. Butenas)
16247—Šis-tas (dialog.). Dumblas (dialog.). Dineika
16266—Aržuoliniai pamatai. Mokslas, darbas zygiu suoliai (St. Pauras)
16269—Kur tas šaltinėlis. Prirodino seni žmonės (M. Petrauskas)
16270—Turkų vestuvės. Rytų daina (L. V. N. Ork.)
16273—Kaukazo vaizdelis, dalis 1 ir 2. (L. V. M. Ork.)
16293—Tekėk dukra už čigono. Ar aš nejauna, ar nevainikuota (K. Menkeliuniutė)
26022—Linksma giesmę mes užtrauksim. Sveikas Jėzau gimusis (Brk. Choras)
26023—Gul Šiandieną — Atsilankiau Betlejun (Br. Choras)
26028—Dul-dul dudelė (K. Petrauskas — Berneli, nesvoliok (M. Petrauskas)
26039—Nepagelbės mergužėle gailios ašarėlės (J. Butenas)
26040—Neverk, brangi (A. Sodeika) — Arija iš operos Rigoleto (A. Sodeika)
26045—Pusiaunaktį musus baugiai — Blusa (P. Oleka)
26047—Dzunguliukai — Prašau pasakyti (L. Sipavičiutė)
26048—Kad galėčiau — Vargulis (L. Sipavičiutė)
26056—Visiems tinka Sesutė (valcas)
26063—Žvaigždutė (one step) — Mano brangioji (valcas) — Kauno orkestra
26065—Kazbek — Susgodojau aš godeles (J. Babravičius)
26071—Gaidys (polka) — Klaipėdos valcas
26074—Pas malunėlį (valcas) — Ant kiemelio (polka)
26068—Eisim grybaut — Kareivėlis
26077—Kam šėrei žirgelį — Iš rytų šalelės
26078—Panemunės (valcas) — Plikas kaip tilvikas (Armonika solo)
26080—Urėdas maiše (A. Vanagaitis). Godelės (K. Krianičiunas)
26082—Suktinis — Ols. ir E. Rakausk.) — Tai gražumas dukrelės
26083—Neskubėk (polka) — Greitas žirgelis (polka)
26085—Kuku valcas — Tėvynės polka
26086—Nauja polka — Buckio valcas
26087—Bernužėli, neverk pačios — [illegible] (J. Ols.)
26091—Linksmas jaunimėlis — Agotėlės valcas
26092—Ant marių krantelio — [illegible] žmonės (J. Butenas)
26094—Ganėm aveles — Oi čia-čia (Strumsk.)
26100—Būsu vyru — Ant laivo (J. Ukiveris)
26102—Karės laiku polka — Didmiesčio polka (J. Sasnauskas)
26104—Bernelis (polka) — Noros polka (P. Sarpalius)

JOS. F. BUDRIK,

INCORPORATED

3241 So. Halsted St.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel. Calumet 7237—4591

Budriko Krautuvės leidžiami Radio programai:
WCFL 1000—K Sekmadienio vakare 9-tą valandą
WHFC 1450—K Ketvirtadienio vakare 7-tą valandą.

Dėl sąžiningo Radio pataisymo, telefonuokit CALumet 7238

"Draugingas ir Pagelbstantis" Tai

Ald. Jos. F. Ropa

Yra plačiai žinoma kad Ald. Joseph F. Ropa kandidatuoja vėl išrinkimui už 21-mo wardo aldermaną, kad atstovauti to wardo piliečius miesto taryboje.

Kasdien vis daugiau ir daugiau endorsmentų jo kandidatūros plaukia jo ofisan iš visokių tautybių grupių, visokių sričių organizacijų — ir daug iš tų aktyviškai veikia jo išrinkimui.

"JIS BUVO GERAS ALDERMANAS"

Visur po wardą yra girdima tas išsireiškimas kada tik kalba liečia apie jo kandidatūrą. Daug jis yra nuveikęs to wardo gerovei. Būdamas dar jaunas, daug yra pašventęs laiko ir energijos jaunuomenės reikalams. Padidino ir pagražino parkus, įsteigė playgrounds, suorganizavo sporto ratelius taipgi ir socialiam veikimui ratelius, idant jaunuomenė būtų geriau patenkinta ir palaikoma dorovėje. Gatvės buvo ištaisytos, švarumo ir sanitarijos reikalai buvo žymiai pagerinta.

Nėra tos tautybės grupės su kuria jis nėra bendradarbiavęs jų reikaluose. Jis visuomet jas visokeriopai rėmė kiek tik galėjo, ir yra apturėjęs jų nuoširdų atjautimą.

Miesto taryboje jis narsiai kovojo dėl savo wardo reikalų, ir tankiai tuose reikaluose buvo laimėtojas. Jo pasiryžimas buvo ir yra — kad kas tik priklauso teisingai jo wardui jo wardas turi tą apturėti. (Skelb.)

Palka, Kandidatas už Aldermaną, yra gimęs 14-tam Warde

Joseph Palka, kandidatas už aldermaną 14-tam warde buvo aktyvas vietinės politikos reikaluose per praeitus 28 metus ir yra gerai žinomas už jo politikos supratimą. Jis yra gimęs šiame warde ir ten praleido visą gyvenimą. Jis su savo šeima gyvena po adresu 4816 May St.

Žymūs vietiniai biznieriai ir prefesionalai yra pareiškę, kad rems jo kandidatūrą. Tarp jų randasi Felix Frankowski iš Loomis Bldg. ir Loan ass'n., I. Postanowicz, direktorius Polish National Alliance; Frank Wozniak, direktorius P. R. C. U.; Walter Malaga, Chester Burdzinski ir kiti.

Jis apturėjo apart kitų endorsmentų iš vietinių grupių kaip tai Polish National Alliance ir Polish Roman Catholic Union; Polish Legion of American Veterans ir draugijų iš sąjungos Polish Singers' Alliance.

14th Ward Polish Regular Demokratic Club kurio Jos. Palka yra charter narys, vienbalsiai jį endorsavo ir dabar uoliai dirba dėl jo išrinkimo. Jis taipgi apturėjo entuziastišką endorsmentą iš Packinghouse Workers C. I. O. unijos, Vasario 1 d. (Skelb.)

Tikras Lietuvių Draugas

Aldermanas Hugh B. Connelly jau tarnauja Lietuviams 11-to wardo 8 metai... ir mūsų žmonės visuomet rado Ald. Hugh B. Connelly pasirengusį patarnauti Lietuvių žmonėms visokiuose reikaluose ir gausiai yra aukavęs Lietuvių parapijoms ir draugijoms.

Jis dabar ko-operuoja su Lietuvių Demokratu Lyga Cook County nupirkdamas 20 tikietu į Laisvos Lietuvos Bankietą, minint 25 metus Nepriklausomybės Lietuvos Respublikos, kuris bankietas įvyks Palmer House viešbutyje, Sekmadienį, Vasario 14 d. Tuos tikietus jis išdalins savo Lietuviams draugams veltui.

Ald. Hugh B. Connelly yra gavęs endormentus iš Lietuvių Demokratų organizacijų ir draugų dėl vėl išrinkimo aldermanu 11-to wardo, Vasario 23 d.

(Skelb.)

100% Už Pres. Roosevelt ir Lietuvius

ŽMONIŲ PARINKTAS
BALSUOKIT UŽ
Jos. Falka
KANDIDATAS UŽ
ALDERMANĄ
14-to Wardo
RINKIMAI ANTRAD., VASARIO (FEB.) 23 D.

2411 S. 52nd Ave. | JOHN O. SYKORA | Phone: CICERO 453

REALTOR

GYVOS VIELOS ORGANIZACIJA

KUR JŪS RASITE GERESNIUS BARGENUS?

Nevėluokite! **Pamatykite Šiandien!**

CICERO NUOSAVYBĖS

60th Court, kampinis 6 kambarių mūrinis bungalow	$7,000
51st Ave. arti 19-tos gatvės 6 ir 6 kambarių mūras	$12,200
59th Ave. arti 26-tos gatvės 6 kambarių rezidencija	$6,250
49th Ave. arti 32-ros gatvės 4 fletų medinis	$4,400
61st Court arti Cermak Rd. 6 kamb. mūrinis bungalow	$9,200
55th Ct. arti 35-tos gatvės, 5 kambarių mūrinis bungalow	$5,500
Cermak Rd. ir 58th Ct. kampinis mūro biznio namas	$22,000
58th Ct. kampinė 10 kambarių rezidencija	$10,800
Austin Blvd. 6 ir 6 kambarių mūrinis	$11,500
23rd St. arti 52nd Ave. 6 ir 6 kambarių mūrinis	$10,900
52nd Ct. arti 37th St. 8 kambarių medinė cottage	$5,400
Cermak Rd. arti 52nd Ave. mūrinis biznio namas	$7,500
23rd Place arti 52nd Ave. 10 kambarių rezidencija	$6,500
55th Court arti 36-tos gatvės 5 kambarių mūro bungalow	$5,800
[illegible] Teisinga kaina	

BERWYN NUOSAVYBĖS

Oak Park Ave. arti 31-os gatvės 6 kambarių rezidencija	$6,700
Wisconsin Ave. arti 12-tos gatvės 4 ir 4 kambarių mūras	$7,500
26th St. arti Highland Ave. mūrinis biznio namas	$4,800
Wesley Ave. arti 15-tos gatvės 5 kambarių mūro bungalow	$9,100
Gunderson Ave. arti 34-tos gatvės 6 kambarių mūrinis	$6,900
Elmwood Ave. kampinė 6 kamb. mūro venirota rezidencija	$10,800
S. E. kampas Cermak Rd. ir Gunderson, 88x125	$27,000
Grove Ave. arti 13-tos gatvės 6 kambarių stucco rezidencija	$6,600
Euclid Ave. arti 12-tos gatvės 8 kambarių rezidencija	$6,000
Oak Park Ave. 34-tos gatvės 8 kambarių rezidencija	$9,200
26th St. arti Ridgeland Ave. 5 kambarių rezidencija	4,800
Wenonah Ave. arti 15-tos gatvės 5 kambarių bungalow	$6,900
Ridgeland Ave. 5 ir 5 kambarių mūras	$12,800
Wisconsin Ave. arti 14-tos gatvės 5 ir 5 kambarių mūras	$10,800
16th St. arti Oak Park Ave. mūrinis biznio namas	$8,900

CHICAGOS NUOSAVYBĖS

Millard Ave. arti Cermak Rd. 3 flatų mūrinis	$6,700
Spaulding Ave. arti 26-tos gatvės 6 ir 6 kambarių mūras	$6,100
Mozart St. arti Chicago Ave. 4 ir 4 kambarių mūrinis	$2,800
Merrimac Ave. arti Archer Ave. mūrinis bungalow	$6,500
Kenneth Ave. arti 30-tos gatvės 4 ir 4 kambarių mūrinis	$6,200
Cermak Rd. arti Pulaski Rd. mūrinis rooming namas	$5,500
Ridgeway Ave. arti Belmont Ave. 5 ir 6 kambarių mūrinis	$8,500
Grenshaw St. near Kostner Ave. 3 flatų mūrinis	$4,100
Harding Ave. arti Ogden Ave. 4 flatų mūrinis	$9,500
Ashland Ave. arti 19-tos gatvės 5 fletų mūrinis	$7,900
St. Louis Ave. arti 26th St. 5 fletų mūrinis ir štoras	$9,700
Cullerton St. arti California Ave. štoras ir 3 fletai, mūrinis	$6,600
Ogden Ave. arti Homan Ave. mūrinis biznio namas	$10,290
1301 S. Karlov Ave. štoras ir 3 fletai	2,700
Iowa St. arti Keeler Ave. 3 fletų medinis namas	$4,500
Seminary Ave. arti North Ave. 2 štorai ir 8 fletai, mūras	$12,200
Kildare Ave. arti 13-tos gatvės 5 kambarių medinė cottage	$3,800
Harding Ave. arti Chicago Ave. 5 ir 5 kambarių mūrinis	$5,700
21st St. arti Leavitt St. štoras ir 5 fletai, mūrinis	$7,350
38th St. arti Kedzie Ave., mūrinis biznio namas	$7,800
Sacramento Ave. ir 25-ta gatvė 6 kambarių bungalow	$9,500
Homan Ave. arti 15th St. 4 fletu mūrinis	$12,200
Harding Ave. arti 46-tos gatvės 3 fletų medinis	$6,500

VAKARŲ PRIEMIESČIO NUOSAVYBĖS

Riverside. Graži 7 kambarių rezidencija	$13,800
Forest Park. 6 kambarių stuco rezidencija	$6,500
Brookfield. 2 fletai po 4 ir 5 kambarius	$7,450
Stickney. 4 kambarių medinė cottage	$3,900
North Riverside. 3 fletų medinis	$6,400
Western Springs. 5 kambarių mūrinė rezidencija	$8,250
Oak Park. 8 kambarių rezidencija	$7,600
Elmwood Park. 7 kambarių mūrini namas	$7,500

Bet kuris iš šešių mūsų patyrusių pardavėjų maloniai parodys jums dykai, be obligacijų bet kurią nuosavybę, kurias mes turime pardavimui ir greitai, mandagiai ir inteligentiškai jums patarnaus. Ateikite ir pasikalbėkite.

SKOLINAM PINIGUS ANT PIRMŲ
MORGIČIŲ NUO $800 IKI $10,000.00
UŽ KETURIS NUOŠIMČIUS PALUKANŲ.
Gaukite mūsų veltui apkainavimą

2411 S. 52nd Ave. | JOHN O. SYKORA | Phone: CICERO 453

REALTOR

GYVOS VIELOS ORGANIZACIJA
28 METAI REAL ESTATE BIZNYJE

"HOME, SWEET HOME" NEGALIMA GIEDOT IŠ RENDŲ KVITŲ!
Rendų kvitos neatneša dividendų! Kodėl nemokėti rendą pačiam sau?
Tik pažiūrėkite į rekordą!

MES PARDAVĖME DEVYNIS (9) BUDINKUS Į DVI (2) DIENAS. TURI BUT PRIEŽASTIS! KUR JŪS GAUSIT GERESNĮ BARGENĄ?

MES VADOVAUJAME GREITUOSE PARDAVIMUOSE

Nevėluokite! **Pamatykite Šiandien!**

ATDARA SEKMADIENIAIS NUO 1 V. P. P. IKI 5 V. PO PIET.

METINIAME DRAUGO KONCERTE

Bus Perstatyta Operetė

"LIETUVAITĖ"

Sekmad., Vasario-Feb. 21.

SOKOL SALĖJ 2345 S. Kedzie

Tikietų Kainos . . . . . 75c, 1.25 su Taksais

Susipažinkite Su "LIETUVAITE"

Kraujo antspaudos Lietuvos laisvės rašte

(Atkelta iš 4 pusl.)

taciją prieš užgrobikų valdžią. Vietinis revoliucinis komitetas pradeda veikti prieš juos. Nastopka vėl viską palikęs slapta iškeliauna į Lietuvos armiją, bet pakeliui sugauna bolševikai ir uždaro į Panevėžio kalėjimą. Dvi savaites buvo už geležinių grotų. Laimei — įvyko sukilimas prieš bolševikų vadovus ir sukilėliai ji iš kalėjimo paleido. Dabar Nastopka laimingai pereina frontą, su nepalaužiama narsa veja priešus iš Lietuvos žemių. Bevaduojant Jariškių kaimą karininkas Jonas Nastopka karžygiškai žuvo nuo priešų kulkos.

Taip mirė savanorių globėjas

Kai Lietuvos kaimų berneliai pakrūmėmis ir šlaitais traukė į savanorių būrius, kad galėtų vaduoti kraštą nuo plėšikaujančių priešo gaujų, tiems savanoriams daug pagelbėjo Akmenystos klebonas kun. Jonas Budrys. Bolševikai apie tai pajuto ir 1919 m. sausio 27 d. jį suėmę uždarė kalėjiman ir nuteisė mirti. Dar priešsuimant geri žmonės jam patarė bėgti, bet jis atsisakė, kalbėdamas — ar aš galiu palikti tikinčiuosius vienus be dvasios vado? Mirties belaukdamas kun. Jonas dar visą mėnesį išsėdėjo Jakobspilies kalėjime. Toje pat mirtininko kameroje sėdėjo ir vienas liuteronas, taipgi pasmerktas mirti. Kun. Budrys savo švelnia siela taip į jį paveikė, kad tas liko kataliku ir mirsiantysis kunigas dar išklausė išpažinties mirtin pasmerktojo. Nei žmonių prašymai pasigailėti, nei giminių deginančios ašaros, nei tikinčiųjų alpstančios širdys bolševikų nesuminkštino. Saulei tekant vasario 26 d. bolševikai kun. Joną išsivedė iš kalėjimo. Draugai kaliniai balsu verkė ir šaukė paleisti. Bolševikai išsivedė, kulkos nutildė karštą kunigo širdį, o jo kruviną kūną begrabo užkasė žemėse, kur jis išbuvo iki rudens, kada jį pergabeno į Rokiškį. 1933 m. ant jo kapo išdygo didelis gražus kryžius su žodžiais, kuriuos parinko Turmas-Vaižgantas:

— Pirmas atspėjęs Lietuvos laisvę. Pirmas pasakęs — ginkime šalį — ir kritęs bolševikų auka: buvo jų sušaudytas 1919.II.27. Lietuva ilgai minės gerąjį savo sūnų".

Šiurpi vieno partizano istorija

Justinas Vareikis tik 18 metų turėdamas jau gabeno knygas iš Prūsų. Kartą jiginklavo perdaug smarkaujantį kazoką ir jo kardą įmetė į Nerį. Klastingai lenkams puolant Lietuvą Vareikis ypatingai daug pasidarbavo: įvairių priešo šnipų (karininkų ir kareivių) jisai suėmė apie 150. Kartą jisai pateko į lenkų rankas, kur jie jį taip sumušė, kad 4 dienas gulėjo be sąmonės. Jo drąsumą liūdija keletas atsitikimų: kartą Santakų dvare suėmė priešo karininką įsikišęs ranką į kišenių — neturėjo jokio ginklo. Kartą 2 kareiviu šnipu varėsi su neveikiančiu šautuvu, dalgį prie šono prisirišęs. Priešai rengėsi jį nužudyti, tai jis net į turgų važiuodamas, net mėšlą vežtamas vis turėdavo šautuvą ir granatų. Net ir savieji jam priekaištaudavo: kaimynai pyko, kad gali kaimą sudeginti. Vareikis viskam buvo pasiruošęs: sode turėjo išsikasęs apkasą, kur apsiginklavęs ir nakvodavo. Lenkai mėgino kelis kartus jį apsupti. Kartą pastatė iš abiejų pusių kulkosvaidžius, bet ir šiuo kartu jisai gyvas išliko. Daugėjant pavojams jisai eidavo nakvoti ant Neries tilto, kur buvo lietuvių sargybos. Žvalgydavo priešo pusėje persirengęs kareiviu. Kartą, lietuvaitės pasiskundė, kad jas skriaudžiąs lenkų įgulos adjutantas. Vareikis persirengė elgeta, prisidėjo medinę kojąir nuvyko "to niekšo pamokyti". Laimė kaltininko, kad jo nerado. Vareikis su savo būriu apsaugojo, kad lenkai nesusprogdintų Jonavos tilto. Pagerbdami jo narsą Amerikos lietuviai jam dovanojo 700 dolerių, kuriuos įteikė pats Šaulių Sąjungos kūrėjas Vl. Putvis.

Lietuvos kareivių priesaika

— Prisimindami tuos drąsių lietuvių žygius, mes dar daugiau užsidegame noru prisidėti prie Amerikos ir demokratijų laimėjimo, kurios yra mūsų viltis laukiant Lietuvos atstatymo. Mus uždega ne tik žuvusiųjų narsa, bet ir pirmoji Lietuvos karių priesaika, kurią Nepriklausomybės sukaktiės proga čia ir prisimename:

— Aš prisiekiu Aukščiausiam Viešpačiui Dievui teisingai tarnauti Lietuvos kariuomenėje... Prisiekiu nesigailėdamas sveikatos nei gyvasties ligi paskutiniam kraujo lašui ginti Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, o taip pat mūsų žmonės ir visą mūsų žemę nuo kokių nors užsienių ar vidaus priešų užpuolimo ir nuo visų tų, kurie mūsų krašte kels riaušių, ardys žmonių darbą ir ramumą ar kitaip kaip skriaus žmones... Kad šią priesaiką darau tikra širdimi ir gryna sąžine, iškėliu ranką prie Viešpaties Dievo."

K. J. Prunskis

Spauda yra viena stipriausių priemonių: ji barsto gyvybės ir mirties sėklas.

NELAUKITE—

Rytoj Gali Būti Pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St. Kamb. 1548-54

Telefonas CENTRAL 5208

GENERALIAI AGENTAI Šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY.

Lai Gyvuoja Laisva Demokratiška Lietuvos Respublika!

VĖL IŠRINKIT

Hugh B. Connelly

ALDERMANU

II-to Wardo

Rinkimai: Vasario (Feb.) 23 d., 1943

Kam Reikalingi Pinigai,—

DUODAM ANT MORGIČIŲ UŽ PRIEINAMĄ KAINĄ BE JOKIO VARGO

Mokam 3% už padėtus pinigus.

TURTAS VIRŠ $6.000.000.00
Atsargos Fondas virš $700.000

Chartered and supervised by U. S. Government. Member of Federal Savings and Loan Insurance Corp., Washington, D. C.

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

JUSTIN MACKIEWICH, Pres. and Manager

4192 Archer Ave.

Tel. VIRginia 1141

100% UŽ PRES. ROOSEVELT IR UŽ LIETUVIUS!

BRYAN HARTNETT

Skelbia savo kandidatūrą vėl išrinkimui kaipo aldermanu iš 12-to wardo reguliariu

DEMOKRATŲ TIKIETU

14 metų ištikimo publikai patarnavimo.

Aldermanas Hartnett, kaipo pirmininkas local industries, gatvių ir alleys, daug prisidėjo pagerinimuose 12-am warde. Labiausia iš visų, tai California Ave. ištaisymas.

Mr. Hartnett yra veiklus narys Committee on Aviation and Recreation, Consolidation, Reorganization and taxation, Finansų, Sveikatos, Namų, Policijos ir Municipalių Institucijų.

Per 14 metų publiškos tarnybos, jis visą laiką pašventė reikalams savo warde ir piliečių gerovei.

Svarbiais laikais, kaip dabar, tokie vyrai, kaip Mr. Hartnett yra labai reikalingi miesto taryboj.

Palikit ir toliau Bryan Hartnett Aldermanu 12-to Wardo.

Jį indursuoja 12-to Wardo Reguliarinė Demokratų Organizacija.

Vienintėlė Lietuvių Wholesale Liquor Istaiga Chicagoje

Didelis Pasirinkimas Naminių, Importuotų ir Lietuviškų Gėrimų.

Parduodame Tiktai Tavernams. Užsakymai Išvežiojami Sekančią Dieną.

Valandos: 9 iki 5 P. M. Uždaryta kožna Šeštadienį

FRANK VIZGARD, Sav.

INTERNATIONAL LIQUOR CO.

6246-48 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. REPublic 1538—9

BALSUOKIT UŽ BIZNIERIŲ Į ALDERMANUS 13-to Wardo Išrinkit

ALEX ALESAUSKAS

Antradienį, Vas.-Feb. 23, 1943

JOHN S. BOYLE for Mayor

GERKIT TIK GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta **AMBROSIA Alų**, bet, prie to, išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino **NECTAR**. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmo rūšies produktų.

LEO NORKUS, Jr.

DISTRIBUTOR OF

Ambrosia & Nectar

BEERS

Urmo (wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ, kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2259 W. Cermak Rd. Tel. Monroe 0808

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

Pranciškiečių pramoga

Town of Lake. — Vasario 13 d. Šv. Pranciškaus Vien. Rėmėjų 3 skyr. rengia kauliukais lošimą Brazauskienės salėj, 4558 So. Paulina St. Pradžia 7 val. vakare. Visas pelnas skiriamas seselėms Pranciškietėms. Komisija, kurią sudaro veiklios narės, platina tikietus, gamina dovanas, kad visiems atsilankiusiems būtų smagu laikas praleisti.

Kviečiame seselių rėmėjus, bičiulius ir iš kitų skyrių atvykti į pagalbą, ištiesti paramos ranką vienai lietuvių katalikų pažibų — Šv. Pranciškaus Seserų vienuolynui. Tikietų kaina 33c.

Rėmėja

Draugijos parengimas parapijos naudai

West Side. — Rytoj, sekmadienį, vasario 14 d., Aušros Vartų parapijos salėje bus parengimas ruošiamas parapijos Maldos Apaštalystės draugijos. Bus bingo žaidimai su įvairiom dovanom. Pa[illegible] vakare.

Šis parengimas yra pirmutinis šių metų ruošiamas atskiros draugijos vien parapijos naudai. Parapijonai kviečiami ateiti pasilinksminti ir kartu parapiją paremti.

Draugijos narės prašomos atnešti ir po dovaną. **K. M.**

Jei turi seno metalo: vario, bronzos, misingo — atiduok karo reikalams.

Kviečiame pas mus

Moterų Sąjungos 2 kuopa rengia "Lietuviškas vakaruškas" arba "Valentine Party" nedėlioj. vasario 14 d. parapijos svetainėj 4 val. popiet. Kviečia visus atsilankyti, nes ruošiamos visus linksmai priimti, pavaišinti skaniu gėrimu ir "Barbecue Beef". Taip pat bus gera muzika prie kurios visi galės lietuviškai pašokti.

Vakaro pusė pelno skiriama parapijai. **Komisija**

Amerikos Lietuvių Dukterų Valentine

Amerikos Lietuvių Dukterys rengia "Valentine Social" šį vakarą vasario 13 d. Bus vaišinami ir savieji "sweathearts".

Visos narės kviečiamos ateiti tą vakarą ir atsivesti savo "širdukus". Bus lošiama kortomis ir bunco. Paskui užkandžiai. Atsilankys ir "cupid". Pradžia lygiai 8 val. vakare. **Polly**

Budriko radio programa

Šį sekmadienį, minint Lietuvos Nepriklausomybės 25 metų sukaktuves, iš stoties WCFL, 1000 kil., nuo 9 val. vakare, bus transliuojama puiki lietuviška radio programa su patriotingomis dainomis, kurias sudainuos harmoningas Budriko kvartetas. Dainininkų sąstatan įeina: Jadvyga Gricaitė, Ona Juozaitienė, Jonas Romanas ir Antanas Chapas. Visos dainos bus pildomos, akompanuojant didžiuliam radio orkestrui iš 15 muzikantų. Tad būtinai pasiklausykite, nepraleiskite.

Šias programas leidžia Juozo Budriko Rakandų ir Radio Krautuvė Chicagoje, 3241 S. Halsted St., savo lėšomis, be kitų garsinimų. Todėl ir užsitarnauja lietuvių paramos biznio reikaluose. **K.**

Susirinkimai

Marquette Park. — Liet. Romos Katalikų Susivienymo Amerikoje 163 kuopos susirinkimas iš sekmadienio, vasario 14 d., iškeltas į pirmadienį, vasario 15 d. Visi nariai prašomi įsidėmėti ir pirmadienio vakare 8 val. skaitlingai atsilankyti, nes yra svarbių reikalų svarstymui. **Valdyba**

Amerikiečių nuopelnai Lietuvos Nepriklausomybės atstatyme

Didžiojo karo metu Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo reikalais rūpinos ne tik lietuviai gyvenę vokiečių okupacijoje, bet taip pat tuo rūpinos ir dirbo lietuviai gyvenę kituose kraštuose.

REMKITE "DRAUGĄ"

Cicero. — Metinio susirinkimo nutarimu, Visų Šventųjų Vyrų ir Moterų draugystės susirinkimo diena tapo pakeista. Iš trečio sekmadienio kiekvieno mėnesio susirinkimai iškelti į antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio. Nariai prašomi įsidėmėti, kad sekantis susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 14 d., 1 val. popiet paprastoj vietoj. Rašt. **Ed. Mikutis**

Brighton Park. — Labdarių Sąjungos 8 kuopa savo mėnesinį susirinkimą nukėlė vieną savaitę vėliau. Susirinkimas bus sekmadienį, vasario 21 d., tuoj po pamaldų mokyklos kambary. Gi vasario 14 d. visi dalyvausim Lietuvos Nepriklausomybės paminėjime.

Ona Ivinskaitė, rašt.

Krauju pažymėtas dokumentas

Lietuvos Nepriklausomybės deklaracija pareikšta 1918 metais, vasario 16 dieną. Ją pasirašė 20 Tarybos asmenų. Tai Lietuvos Laisvės ir Nepriklausomybės dokumentas, kuris vėliau, krauju buvo pažymėtas, kad lietuviai yra pribrendę laisvam ir nepriklausomam gyvenimui.

Bridgeport. — Dr-stės Šv. Onos susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 14 d., parapijos mažoje salėj, antroj lubos, 1 valandą popiet. Narės maloněkite atsilankyti.

Valdyba

SKELBKITĖS DRAUGE

Viltis karo pradžioje

1914 metais, rugpiūčio 3 dieną, prasidėjo karas. Karo pradžioje lietuviuose buvo stipri viltis, kad Lietuva bus laisva. Toji lietuvių viltis išsipildė 1918 metais, vasario 16 dieną, kada buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybės deklaracija.

Šiandien visa Lietuva tiki, kad ji vėl sau laisvę išsikovos.

Laikraščiai buvo uždrausti

Didžiojo karo metu, vokiečių okupacijos laiku, Lietuvoje visi lietuviški laikraščiai buvo uždrausti. Vien tik vokiečių štabas spausdino lietuvišką laikraštį "Dabartį". Tik 1917 m. buvo gautas leidimas griežtoj cenzūroj leisti "Lietuvos Aidą".

GAILESTINGIEJI BROLIAI

Kas kart reikia daugiau brolių patarnauti vyrams ligoniams! Jauni vyrai tarp 16 ir 40 metų amžiaus yra kviečiami pasiteiriauti dėl tolimesnių informacijų iš naujokų Vedėjo.

Gailestingieji Broliai yra vienuoliai.

49 Cottage Street **Buffalo, N. Y.**

Paulina Russian and Turkish Baths

Savo Sveikatą Pagerinsite Atsi'ankydami į Šią Moderniška Lietuvių Įstaigą!
ELEKTRIKINIAI TREATMENTAI
Ultra-Violet Sunshine ir Infra Red Light Radiations, Swedish Massage ir Movements.
Moterims — Trečiadieniais.
Telefonas: VIRginia 9493
A. F. CZESNA, savininkas
1657 W. 45th St. . . . . Kamp. Paulina St.

APDRAUSK SAVO BRANGŲ TURTĄ DABAR

Apdraudžiam gyvastį (Life) nuo užgimimo dienos iki 60 metų amžiaus, atsakomingoj apdraudos kompanijoje arba Fraternalinėje organizacijoje.

Apdraudžiame automobilius "Liability and Property Damage", nuo $5.000.00 iki $10.000.00. Kainuoja "A-klasos" savininkams tik $24.00 į metus.

Apdraudžiam nuo ugnies ir kitų nelaimių — namus, furničius, automobilius, trokus, krautuvių tavorą ir langus (Plate Glass), taverną ir namų savininkų atsakomybę (Liability), nuomas (rents), sveikatą ir nelaimę (Health and Accident), vagystę ir apgavystę (Burglary and Larceny), atsakomybę namų savininkų (Public Liability). Užlaikom kaucijas Draugijų Valdininkams ir pavieniams, ir visokį kitą čia neįvardintą turtą bei atsakomybę.

Už apdraudą galima išmokėti mėnesinėmis ratomis be jokių komisų.

Dėl platesnių informacijų apie įvairias apdraudas (insurance) ir kiek kainuoja, maloněkit atsilankyti į raštinę arba pašaukite Telefonu, o mes pribūsime į Tamstos namus dėl pasitarimo.

K. J. MACKE-MACIUKAS
General Insurance Broker
2346 W. 69th St. 2-tram aukšte Tel. Prospect 3140

BEGEMAN'S

4184 ARCHER AVE. **3142 W. 63RD ST.**

Vieniems Metams Laikrodžių Pataisymas Gvarantuojamas

Nenaudokit senų, sugedusių Budelninkų. Jų negalima, atstatyti, nes daugiau jų nedirbama. Jūsų galima pataisyti, kad duotų jums dar metų patarnavimą. Jūsų Big Ben, Little Ben ir kiti budelnikai galima pataisyti.

Apkainavimas Veltui be Obligacijos

Didžiausia Lietuvių Jewelry Krautuvė

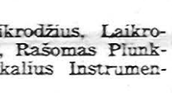

Parduodame Laikrodžius, Laikrodėlius, Auksinius ir Deimantinius Žiedus, Rašomas Plunksnas ir kitus visokius auksinius daiktus už PRIENAMIAUSIAS KAINAS.

Turime didelį pasirinkimą Muzikališkų Instrumntų, Muzikališkų Knygų, Stygų, Rekordų ir kitų visokių muzikalių daiktų.

Taisom Laikrodžius, Laikrodėlius, Žiedus, Rašomas Plunksnas ir Muzikalius Instrumentus.

JOHN A. KASS
JEWELRY — WATCHMAKER — MUSIC
4216 ARCHER AVENUE

WHOLESALE LIQUOR ĮSTAIGA

Išvežiojame po visą Chicago.

REMKITE SENĄ LIETUVIŲ DRAUGĄ

N. KANTER, sav.
MUTUAL LIQUOR CO.
4707 So. Halsted St.
Telefonas: BOULEVARD 0014

DIDELIS IŠPARDAVIMAS MŪSŲ MILŽINIŠKO SPAKO MUZIKALINIŲ INSTRUMENTŲ

PASINAUDOKIT PROGA DABAR KOL DAR NEISPARDUOTI.

TUBOS, CLARINETAI, TROMBONAI, SAXAPHONES, FLUTES su "cases" — $25.00, $27.50, $45.00 ir $75.00. Visi garantuoti lengvam grojimui.

KONCERTUI GUITARAI, SPANIŠKI MANDOLINAI, BANJOS, SMUIKOS, TENOR BANJOS — $6.50, $8.50, $12.50 iki $25.00. STRIUNINIAI BASAI — $60.00, $125.00 ir $150.00. BASO UŽDENGALAS — $12.00. SMIČELIAI SMUIKOMS, STRIUNINIAMS BASAMS, VIOLAS IR CELLO — $1.50, $2.00, $5.00, $10.00 ir $15.00. Striūnos del visų virš minėtų instrumentų. BASS ir SNARE DRUMS — $18.50, $22.50, $35.00 ir $50.00. PEDALS, HI-BOYS, CYMBOLS, ir DRUM HEADS pataisomi jums palaukiant. MOUTH PIECE visoms brass ir "reed" instrumentams pritaikomi jūsų lūpoms.

EKSPERTYVAS VICTOR IR kitų PHONOGRAPH pataisymas. Atstatymas visų dalių Clarinetams, Trūboms, Saxaphones ir taipgi Smuikoms ir Guitarams.

GOLDSTEIN'S MUSIC SHOP
914 Maxwell St., Chicago

PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN dėl 1943

SUPREME SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

DABARTINĖ DIVIDENTŲ RATA **4%**

1751 W. 47th Street

IŠRINKITE GERAI ŽINOMĄ PROFESIONALĄ

DR. HARRY E. TIMM

Non-Partisan Kandidatas į ALDERMANUS 10-to Wardo

Rinkimai:

Antradienį, Vas. (Feb.) 23, 1943

LAISVOS LIETUVOS BANKIETAS

rengiamas
LIETUVIŲ DEMOKRATŲ LYGOS
SEKM. VAK. VAS. 14 D.
PALMER HOUSE VIEŠBUTY
"Red Lacquer" Kambaryje
KALBĖS SEN. SCOTT LUCAS ir kiti žymūs kalbėtojai
Gražus Programas — Šokiai po Bankieto
Dėl Rezervacijų — pašaukite
PROSPECT 4050

PASKOLOS DAROMOS

ANT PIRMŲ MORGIČIŲ
GREITAI IR PIGIAI MĖNESINIAIS ATMOKĖJIMAIS

MUTUAL FEDERAL

Savings and Loan Association OF CHICAGO

2202 W. Cermak Road
Telefonas:
Canal 8887
Ben. J. KAZANAUSKAS
Sekretorius

PAVASARINIS RAKANDŲ IŠPARDAVIMAS

DABAR tai laikas pirkti ir taupyti...
DIDELI BARGENAI — Gražus 2 dalių **Parlor Setai**, — 3 dalių **Bedroom Setai**, — **Dinette Setai**, ir visoki kiti **Rakandai**, — **Karpetai** ir **Pečiai** — parduodama už labai nužemintas Bargenų kainas.

Pasirinkit Savo Audinį——— Pasirinkit Savo Stylių

MES PERDIRBSIM JŪSŲ SETĄ ATRODYS KAIP NAUJAS

Užsisakykit DeLuxe perdirbimo darbą už žemą kainą.

★ Pasirinkimas apdengalų iš puikių audinių.
★ Naujų materiolai ir geriausias darbas atliekamas kiekvieno užsakymo.
★ VELTUI paėmimo patarnavimas netoliau 30 mailių tolumo.

DE LUXE UPHOLSTERING & FURNITURE COMPANY
4315-17 ARCHER **LAF. 9841**

WHOLESALE FURNITURE BROKER

Everything in the line of Furniture

ALEX ALESAUSKAS and SONS

Factory Representative.

SHOWROOMS IN MERCHANDISE MART

For appointment call — REPUBLIC 6051

Gražiausias Pasirinkimas Jaunavedėms

SUKNELIŲ PRIEINAMOMIS KAINOMIS

PILNAS PASIRINKIMAS SUKNELIŲ — SEKMEGŲ — SIETŲ IR KAILIŲ

Jaunavedėms Syrai ir Suknelės

Mūsų Specialybė

Labai geros rūšies moterų kailiniai, kailiukais papuoštais arba cloth kotai parsiduoda nužemintomis kainomis.

ATEIKITE IR PATYS PAMATYKITE ŠIANDIEN!

PEOPLES CLOAK and BRIDAL SHOP
1711 W. 47th St. **Yards 2088**
Mrs. K. P. Dziubak ir Duktė, Sav.

NEŽIURINT KUR BŪNA — NAMUOSE — SVEČIUOSE — AR VAŽINĖJANT LAUKUOSE — VISA CHICAGOS IR APYLINKĖS LIETUVIJA KASDIEN SU ATYDA KLAUSOSI:

MARGUTIS RADIO LAIKRAŠČIO PROGRAMŲ!

Vienintėlis ir Smagiausias Vakarinis Lietuvių Programas Amerikoje
— VIENUOLIKTI METAI! —
SEKMADIENIAIS 1 val. p. p.
KITOMIS Dienomis 9:30 v. vak.
PENKTADIENIAIS 7 v. v.
Phone: GROvehill 2242

WHFC-1450 kil.

Lietuvos Nepriklausomybės Minėjimas!!

REIKŠMINGA DIENA

Visi rytoj dalyvausime Lietuvos Nepriklausomybės minėjime.

Prieš dvidešimt penkeris metus Lietuva buvo paskelbta nepriklausoma valstybė (1918 m. vasario 16 dieną).

Per dvidešimt penkeris metus Lietuva turėjo šviesių dienų ir skaudžių valandų. 1938 metais, kovo mėnesį, lenkai Lietuvai pasiuntė ultimatumą. 1939 metais, kovo mėnesį, Hitleris pagrobė iš Lietuvos Klaipėdos kraštą. 1949 metais, birželio 15 dieną Lietuvą okupavo rusų bolševikai

1941 metais birželio 22 dieną lietuviai sukilo prieš bolševikus ir paskelbė savo vyriausybę ir nepriklausomą valstybę. Naciai šį lietuvių žygį paneigė ir po mėnesio Lietuvos vyriausybę panaikino ir visą Lietuvos ekonominį ir kulturinį gyvenimą okupavo. Šiandien lietuviai kenčia nacių okupaciją. Ne tik lietuviai yra okupuoti, bet šiandien Lietuva yra išdraskyta: daug lietuvių ištremta į Rusiją, daug lietuvių išvaryta darbams į Vokietiją, kiti sėdi Vokietijos koncentracijos lageriuose.

Nežiūrint, kad ir sunkios yra Lietuvos sąlygos, bet visi lietuviai, kaip vienas, kovoja už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Jų viltys sudėtos Dievuje, jų kančiose, drąsoje ir Amerikos pergalėje.

Ryt Chicagoje, Orchestra Hall, 220 So. Michigan ave., (kampas Adams ir Michigan), 2:30 val. po pietų, įvyks Chicagos lietuvių vieningas ir darnus Lietuvos Nepriklausomybės paskelbime minėjimas. Visi chicagiečiai lietuviai atvykite į šį minėjimą, kur bus pareikštas viešas protestas prieš nacių okupacijos darbus ir galingai bus pasiryžta atkovoti Lietuvai Nepriklausomybę ir jai priklausomas teises.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo programa įvairi ir reikšminga

Green, Illinois gubernatorius, savo raštu yra paraginęs Illinois valstybės lietuvius minėti Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjime kalbą pasakys gubernatoriaus atstovas.

Kelly, Chicagos mayoras, pasakys Lietuvos Nepriklausomybės minėjime kalbą. Chicagos mayoras Kelly yra raštu paraginęs lietuvius minėti vasario 16 dieną.

Chicagoje Lietuvos Nepriklausomybės 25 metų paskelbimo sukaktis bus minima sekmadienį, vasario 14 dieną, 2:30 val. po pietų, Orchestra Hall, 220 So. Michigan ave. (kampas Adams ir Michigan).

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas bus pradėtas Amerikos himnu. Minėjimą atidarys p. Labanauskas, Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo komiteto pirmininkas. Programai vadovaus adv. Olis. Pritaikintą maldą atkalbės kun. M. Švarlys.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjime kalbas pasakys Vaidyla, "Sandaros" redaktorius, Dr. Grigaitis, "Naujienų" redaktorius, Kelly, Chicagos mayoras, L. Šimutis, "Draugo redaktorius. Po to seks muzikalinė dalis, kur 75 balsų choras vadovaujamas muziko Pociaus išpildys muzikalinę programą. Bus sudainuota iš operetės "Išeivis" ištrauka (parašyta Šimkaus) ir kiti dalykai.

Iškilmėse kalbės Illinois gubernatoriaus Green atstovas, Daužvardis, Lietuvos konsulas Chicagoje. Reikšmingą kalbą pasakys Dr. Carl Hambro, Tautų sąjungos ir Norvegijos parlamento pirmininkas. Iškilmės bus baigtos Lietuvos ir Amerikos himnais.

Visi dalyvaukite Lietuvos Nepriklausomybės minėjime rytoj, vasario 14 dieną, 2:30 val. po pietų, Orchestra Hall., 220 So. Michigan ave.

Žymus muzikas

Chicagoje Simfoninio orkestro vedėju numatomas Defauw, žymus belgų muzikas. Jis užims mirusio muziko Dr. Stock vietą.

SKELBKITĖS "DRAUGE"

PASAKYS REIKŠMINGĄ KALBĄ

Dr. Carl J. Hambro (kairėje), Tautų Sąjungos ir Norvegijos parlamento pirmininkas, pasakys reikšmingą kalbą Lietuvos Nepriklausomybės minėjime, kuris įvyks rytoj Orchestra Hall, Chicagoje, 220 So. Michigan Ave., 2:30 val. po pietų. Dešinėje yra gen. Otto Ruge, Norvegijos karo vadas.

Demonstruokime savo vieningumą – kelkime Lietuvos vardą

Mano manymu, šis karas skubotai eina prie pabaigos. Bet kurią dieną galime pasijusti, kad bus pradėta taikos konferencija ir, dėl to Jungtinės Tautos, be abejonės, jau dabar daro pokarinius planus. Ligšiol nedaug kas dar padaryta Lietuvos reikalais. Ar Lietuva ir vėl bus laisvų ir nepriklausomų šeimų tarpe, tas daug pareis, ar mes būsime tinkamai išaiškinę U. S. kongreso nariams Lietuvos klausimą ir įtikinę, kad visa mūsų tautą trokšta ir siekia laisvės ir nepriklausomybės.

Geriausiai ir tiksliausiai mes galime lietuvių tautos reikalus iškelti tokiais masiniais, bendrais visų lietuvių susirinkimais, koks bus sekmadienį, vasario 14 d. Orchestra Hall. Kaip stiprus bus mūsų balsas, daug pareis nuo to, kiek gausingai mes į šias iškilmes susirinksime.

Aš manau, kad šiemet mums reikia visus kitus reikalus atidėti į šalį, viską skirti Amerikos pergalei ir Lietuvos išlaisvinimui. Mes turime kelti tokį balsą, vieningą ir stiprų, kad lietuvių tauta pasitenkins tik laisva ir pilnai nepriklausoma valstybe.

Teisėjas Jonas Zuris

Lietuvių kovos su bolševikais

1918 metų pabaigoje vokiečiai traukės iš Rusijos. Paskui vokiečius slinko rusų bolševikai ir gruodžio gale bolševikai įsiveržė į Lietuvą ir prasidėjo lietuvių savanorių karių kovos su bolševikais.

Pirmasis naujokų šaukimas į Nepriklausomosios Lietuvos kariuomenę buvo paskelbtas tik 1919 metais, kovo 5 dieną. Visos pirmosios kariuomenės dalys buvo savanorių. Jų būriai rinkos Kaune, Alytuje, Panevėžyje, Kedainiuose, Marijampolėje ir kitose vietose.

Lietuvos kariuomenę organizuoti buvo sunkios sąlygos, nes visko trūko, o kraštas okupacijos buvo sunaikintas, o be to, trukdė vokiečiai.

Nuo 1919 metų, gegužės mėnesio vidurio prasidėjo lietuvių kariuomenės operacijos, tačiau mūsų jėgos tada dar nebuvo didesnės, kaip 5 — tūkstančiai durtuvų, 10 patrankų ir 200 kardų (raitelių). 1919 metų pabaigoje lietuviai baigė kovas su bolševikais. Ir 1920 m., liepos 12 dieną, buvo pasirašyta Maskvoje taika. Rusija pripažino Lietuvos atsiskyrimą ir visišką jos nepriklausomybę lietuvių gyvenamoje teritorijoje su Vilniaus sostine ir Gardinu.

Pirmasis Nepriklausomosios Lietuvos kabinetas

1918 metais lapkričio 5 dieną Taryba pavedė A. Voldemarui sudaryti pirmą Nepriklausomosios Lietuvos kabinetą, kuris pradėjo veikti lapkričio 11 dieną, tą pačią dieną, kai vokiečiai pralaimėję karą, turėjo pasirašyti preliminarines kapituliacijos sąlygas.

Kariuomenės organizavimo Lietuvoje pradžia laikoma 1918 metais, lapkričio 23 dieną, nes tą dieną išleistas pirmasis tuo reikalu įsakymas.

Beveik už pusę bilijono dolerių

1942 metais Illinois valstybėje parduota už $448,658,000 karo bonų.

Illinois valstybė karo bonų pardavime stovi trečioje vietoje. Pirmoje vietoj — New York, o antro — Pennsylvania.

Lietuvių kovos su bermontininkais

1919 m. liepos 26 dieną Lietuvos sieną peržengė stipri jungtinė vokiečių rusų kariuomenė, išgarsėjusi bermotininkų vardu. Ši kariuomenė skelbėsi kovojanti prieš bolševikus už senosios Rusijos atstatymą. Senosios Rusijos šalininkams kovojant su bolševikų valstybe, panoro pasinaudoti ir vokiečiai.

1919 m., spalių mėnesį, kai šiaurinėje Lietuvos dalyje dar nebuvo liet. kariuomenės, bermotininkai užėmė Šiaulius, Biržus, Linkuvą, Radviliškį ir ėmė rodyti aiškų nepalankumą Lietuvai: Bermotininkai plėšikavo ir engė lietuvius.

Lietuviai pradėjo su bermotininkais kovas. 1919 m., lapkričio 21-22 dieną Radviliškyje įvyko didelės kautynės, kurias bermotininkai visai pralaimėjo. Radviliškyje ir Šiauliuose liet. kariuomenė rado visko prigrūstus sandėlius. Buvo paimta 8 patrankos, 15 lėktuvų, apie 100 kulkosvaidžių, dešimtys tūkstančių artilerijos sviedinių, šautuvų, milijonai šovinių ir daugybė kitos medžiagos. Šitas grobis padėjo geriau apginkluoti liet. kariuomenę, kurios 1920 m. pradžioje buvo jau 3 divizijos.

1919 m. gruodžio 15 dieną bermotininkų paskutinės dalys apleido Lietuvos žemę.

Kas laisvę brangina, tas perka War Bonds.

Dr. Petras Daužvardis, Lietuvos konsulas Chicagoj, rytoj kalbės Orchestra Hall.

Briedžiai puola žmones

Pranešama, kad Wyoming valstybėje, Jackson Hole apylinkėje, laukiniai dideli briedžiai pradėjo pulti žmones.

Nubaustas už gazolino kuponų pardavimą

New Yorke buvo nuteistas pereitą ketvirtadienį vienas žmogus devyniems mėnesiams kalėjiman ir sumokėti $2,500 pabaudos už nelegalų gazolino kuponų pardavimą.

Penki sužeisti

Chicagoje, pereitą ketvirtadienį, taxi susidūrė su gatvėkariu ir buvo sužeisti penki asmenys.

Aplink mus

× **Ilgokas Lietuvos** aprašymas tilps rytojaus Chicago Herald-American 25 metų Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimo proga. Šis aprašymas tilps žinių sekcijoje ir yra Stasio Piežos rašytas. Reik priminti, kad ši sekmadieninė laida turi virš milijono skaitytojų.

× **Šv. Jurgio bažnyčioje** pamaldos už karo metu žuvusius Lietuvoje žmones bus vasario 14 d., 11 val. (per sumą). Prašoma kuo skaitlingiausiai tą valandą susirinkti ir pasimelsti

× **A. Pesanka,** vienas Ateitininkų draugovės narių, išvyksta į kariuomenę. Draugovės nariai jam išleistuves rengia šeštadienį, vasario 13 d., Vengeliausko salėj, 4500 S. Talman Ave. Nariai prašomi atsivesti ir savo draugus.

Br. Vladas [illegible] vasario 14 d., prie Aušros Vartų bažnyčios rinks prenumeratas naujų "Draugo" ir "Laivo" skaitytojų ir atnaujins senas. Naujiems skaitytojams priedui duos dovanų.

× **Šv. Vardo draugija,** Ciceroje, sekmadienį eis bendrai prie šv. Komunijos 8 val. Mišiose šv. Visiems tos puotos dalyviams bus įteikti labai gražūs paveikslėliai, kuriuos aukoja Petkus, laidotuvių direktorius.

Įvertinta

Milijonų Rūkytojų!

Old Gold

CIGARETTES

MAŽIAUSIA NIKOTINO
MAŽIAUSIA GERKLĘ ERZINANČIŲ TARS IR RESINS

Kaip įrodoma bepriėtelingų, bešališkų neprašytų tyrinėjimų 7 vadovaujančių rūšių —padaryta dėl Reader's Digest

Reader's Digest nebando padidinti pardavimą Old Gold, ar iškelti viršystę bile katro iš 7 cigaretų. Apart to, pirm ir po paskelbimo šio straipsnio tūkstančiai rūkytojų palinko prie Old Gold gėrėdamies skonio neprilygstančio Latakia lapo.

P. Lorillard Company—Established 1760

NAUJO! GERĖKITĖS SAMMY KAYE'S BAND AND GUESTS! TREČIADIENIAIS— 7 val. vak. — WEBM